

Terénní výzkumy Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v roce 2019

Michal Lutovský a kol.

Část druhého svazku Archeologie ve středních Čechách každoročně vyplňuje přehled výsledků terénních výzkumů provedených Ústavem archeologické památkové péče středních Čech, které proběhly v předšlém kalendářním roce. Na následujících stránkách vedoucí jednotlivých výzkumů stručnou, informativní formou představují výsledky své práce za rok 2019. Jak je zvykem, jde pouze o předběžnou informaci o terénních aktivitách, a bylo tedy ponecháno na jednotlivých autorech, kolik podrobností pro tuto formu publikace poskytnou. Shodná zůstává základní charakteristika každého hesla v podobě úvodních tří bodů:

1. Upřesnění polohy výzkumu v rámci katastru (ulice, parcelní číslo apod.); některá z forem přesnější polohopisné identifikace.
2. Druh akce.
3. Stručná charakteristika archeologického zjištění; případně odkaz na vyobrazení.

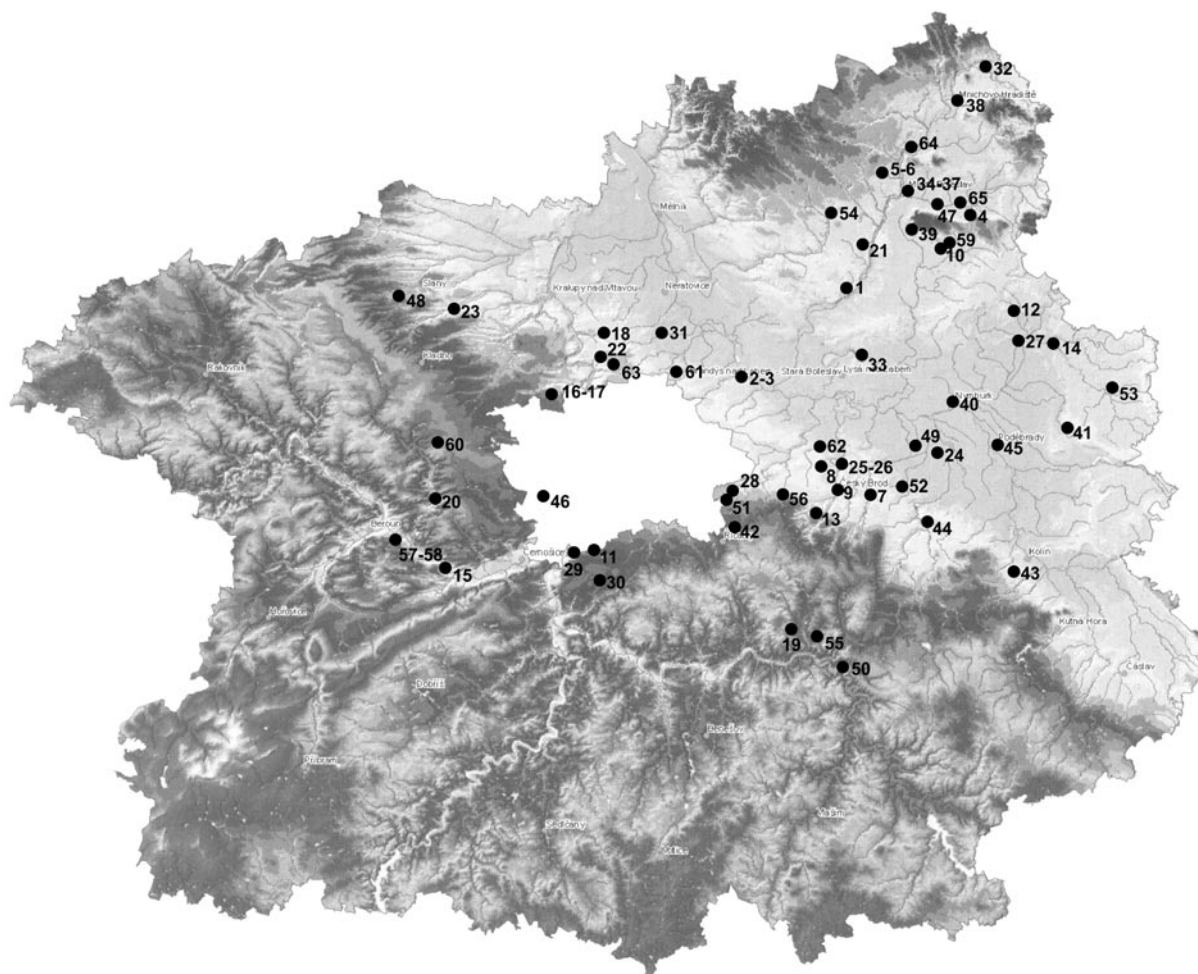
Následující přehled zahrnuje informace o celkem 65 terénních výzkumech, které pod vedením archeologů z ÚAPPSC¹ proběhly v roce 2019 na katastrálním území 56 obcí 8 okresů Středočeského kraje a v jednom případě i hl. m. Prahy (mapa 1).² Naší snahou přitom bylo zveřejnit všechna pozitivní zjištění; vedle rozsáhlejších odkryvů tu lze proto nalézt i drobné akce zachycující kupříkladu jen fragment kulturní vrstvy či blíže nedatovanou pravěkou situaci. Jednotlivým výzkumům byla pro účely této publikace přiřazena čísla, která nesouvisí s oficiálními čísly akcí v úřední agendě naší instituce. Z pochopitelných důvodů nejsou do přehledu zahrnuty stovky akcí s negativním výsledkem.

Michal Lutovský

---

1 **L. Baloun:** 2, 3, 31, 61, 63; **Z. Beneš:** 25, 33, 40, 43, 44, 52, 62; **J. Bernat:** 19, 29, 42, 50, 55; **F. Doubek:** 8, 12, 14, 24, 26, 27, 33, 41, 45, 49, 53; **J. Dufek:** 7, 13, 28, 51; **J. Frolík:** 9; **J. Kopřivová:** 1, 4, 5, 6, 10, 21, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 47, 54, 59, 64, 65; **M. Kukla:** 15, 20, 60; **L. Mattiello:** 16, 17, 22; **E. Němcová:** 11, 29, 30, 56; **T. Polišenský:** 57, 58; **L. Smejtek:** 29, 42; **V. Volf:** 23, 48; **P. Zemanová:** 18, 46.

2 Rozdělení katastrálních území zasažených v roce 2019 archeologickým výzkumem ÚAPPSC podle okresů:
Benešov: 50;
Beroun: 15, 20, 57, 58;
Kladno: 23, 48;
Kolín: 7, 9, 13, 43, 44, 52;
Mladá Boleslav: 1, 4, 5, 6, 10, 21, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 47, 54, 59, 64, 65;
Nymburk: 8, 12, 14, 24, 25, 26, 27, 33, 40, 41, 45, 49, 53, 62;
Praha-východ: 2, 3, 18, 19, 22, 28, 31, 42, 51, 55, 56, 61, 63;
Praha-západ: 11, 16, 17, 29, 30, 60;
Hl. m. Praha: 46.

Mapa 1. Středočeský kraj. 1. Benátky nad Jizerou, okr. Mladá Boleslav; 2–3. Brandýs nad Labem, okr. Praha-východ; 4. Březno, okr. Mladá Boleslav; 5–6. Bukovno, okr. Mladá Boleslav; 7. Bylany u Českého brodu, okr. Kolín; 8. Černíky, okr. Nymburk; 9. Český Brod, okr. Kolín; 10. Dobruvice, okr. Mladá Boleslav; 11. Dolní Břežany, okr. Praha-západ; 12. Doubravany, okr. Nymburk; 13. Doubravčice, okr. Kolín; 14. Dymokury, okr. Nymburk; 15. Hlásná Třebaň, okr. Beroun; 16–17. Horoměřice, okr. Praha-západ; 18. Hoštice (k. ú. Klíčany), okr. Praha-východ; 19. Hradové Střimelice, okr. Praha-východ; 20. Chrustenice, okr. Beroun; 21. Jizerní Vtelno, okr. Mladá Boleslav; 22. Klecany, okr. Praha-východ; 23. Knovíz, okr. Kladno; 24. Kostelní Lhota, okr. Nymburk; 25–26. Kounice, okr. Nymburk; 27. Křinec, okr. Nymburk; 28. Květnice, okr. Praha-východ; 29. Lhota u Dolních Břežan, okr. Praha-západ; 30. Libeň u Libeře, okr. Praha-západ; 31. Líbeznice, okr. Praha-východ; 32. Loukovec, okr. Mladá Boleslav; 33. Milovice nad Labem, okr. Nymburk; 34–37. Mladá Boleslav, okr. Mladá Boleslav; 38. Mnichovo Hradiště, okr. Mladá Boleslav; 39. Nepřevázka, okr. Mladá Boleslav; 40. Nymburk, okr. Nymburk; 41. Opočnice, okr. Nymburk; 42. Pacov u Říčan, okr. Praha-východ; 43. Pašinka, okr. Kolín; 44. Plaňany, okr. Kolín; 45. Poděbrady, okr. Nymburk; 46. Praha-Slivenec; 47. Řepov, okr. Mladá Boleslav; 48. Řisuty, okr. Kladno; 49. Sadská, okr. Nymburk; 50. Sázava, okr. Benešov; 51. Sibřina, okr. Praha-východ; 52. Skranníky, okr. Kolín; 53. Sloveč, okr. Nymburk; 54. Sovínky, okr. Mladá Boleslav; 55. Stříbrná Skalice, okr. Praha-východ; 56. Škvorec, okr. Praha-východ; 57–58. Tetín, okr. Beroun; 59. Týnec u Dobruvice, okr. Mladá Boleslav; 60. Úhonice, okr. Praha-západ; 61. Veleň, okr. Praha-východ; 62. Vykáň, okr. Nymburk; 63. Zdíby, okr. Praha-východ; 64. Zvířetice, okr. Mladá Boleslav; 65. Židněves, okr. Mladá Boleslav.

1. Benátky nad Jizerou, okr. Mladá Boleslav

1. Nové Benátky, parcela mezi ulicí Na Kosince a Ladislava Vágnera, parc. č. 23/2, 26/1.

2. Stavba rodinného domu.

3. Dva hroby; nedatováno.

Při hloubení základů pro stavbu rodinného domu byly bagrem výrazně narušeny dvě kostry. Jednalo se o dospělého jedince a dítě, uložené do země v natažené poloze. Vzhledem k nepřítomnosti archeologa ÚAPPŠČ z důvodu dovolené byla celá situace zdokumentována kolegy z Muzea Mladobolesavska. Hroby se nacházely v šterkovo-písčitém podloží cca 2,5 m pod současným povrchem. Hrobové jámy nebyly patrné a jedinci zde pohřbení neměly u sebe žádné milodary.

Jana Kopřivová

2. Brandýs nad Labem, okr. Praha-východ

1. Seifertova ulice (Vrábí), parc. č. 1469, 2195, 1470, 1471/3; S-JTSK: 725108/1035269.

2. Stavba bytového domu; řez, vzorkování.

3. Raný středověk; *obr. 1.*

Stavební parcela je situována v blízkosti původní středověké tvrze Vrábí. Stavba bytového domu byla zahájena na místě mladší zástavby pocházející přibližně z druhé poloviny 20. století. Stavební jáma dosáhla hloubky ca 2,5 m. Podloží je zde tvořeno jílovitými sedimenty, na které nasedají hlinitojílovité nadložní vrstvy s patrnými novověkými zásahy. Prostor stavební jámy byl z velké části zasažen zděnými konstrukcemi zbouraného rodinného domu. Pouze na jižní a východní straně došlo k částečnému rozšíření do prostoru stávající zahrady. Jižní strana stavební parcely byla již v minulosti narušena přípojkami inženýrských sítí a částečně vysvahována až na úroveň Seifertovy ulice. Nevelký sídlištní objekt, jehož torzo se podařilo zdokumentovat v západním řezu stavební jámy, byl tak jedinou archeologickou situací zachycenou v prostoru staveniště. Z výplně objektu se podařilo získat nepočtený soubor zlomků raně středověké keramiky a zvířecích kostí. Keramický soubor obsahoval celkem 13 zlomků režných nádob. Jednalo se o 12 ks zlomků výdutí z nichž pouze dva nesou stopy výzdoby ve formě několikanásobné vlnice a jeden drobný zlomek blíže neurčeného okraje. Soubor 11 zlomků zvířecích kostí zůstal bez bližšího určení.

Lukáš Baloun

Obr. 1. Brandýs nad Labem. Objekt v profilu stavební jámy.

3. Brandýs nad Labem, okr. Praha-východ

1. Průmyslová ulice, parc. č. 1821/10, 11; S-JTSK: 724421/1035729.

2. Stavba haly v areálu fi Continental; plošný odkryv.

3. Pravěk zemědělský.

Stavba nové haly byla zahájena plošnou skryvkou ornice až na úroveň jílovitého podloží. Po odtěžení zeminy a začistění plochy se podařilo zachytit celkem pět mělkých archeologických situací. Jednalo se o dva obdélné objekty, dvě kúlové či sloupové jamky a jeden další oválný objekt. Z výplně objektů pochází pouze jeden blíže neurčitelný zlomek z keramické nádoby a hruška mazanice. Výše uvedené situace můžeme chápat jako součást širšího polykulturního sídlištního areálu, jehož větší část byla odkryta zejména během výstavby hlavní výrobní haly firmy Continental a následně také během dostavby infrastruktury v blízkém okolí.

Lukáš Baloun

4. Březno, okr. Mladá Boleslav

1. Zámek Březno, parc. č. 69/3, 74; S-JTSK (okolí bodu): 696783/1013338.

2. Výkopy pro základy kamenného oplocení zámku.

3. Archeologické terény, kamenné zdivo kostela sv. Václava; novověk; *obr. 2.*

Závěrečná fáze obnovy barokního oplocení zámku Březno se zaměřila na plotové pole navazující na kostel sv. Václava. Sondou byly odhaleny vrstvy novověkého stáří, ve kterých se našly sekundárně pohozené lidské kosti, které pravděpodobně pocházejí z převrstveného středověkého hřbitovního areálu. Zčásti byl odhalen i základ zdi kostela. Výkop pro základy kostela byl taktéž vyplněn druhotně přemístěnými lidskými kostmi. Celá situace byla několikrát recentně narušena, což mohlo souviset s úpravami terénu kolem jeho vstupní části. Kromě lidských kostí se podařilo z vrstev získat i fragmenty keramiky.

Jana Kopřivová

Obr. 2. Březno. Základy kostela sv. Václava.

5. Bukovno, okr. Mladá Boleslav

1. U hlavní silnice v obci, cca 200 m od kostela sv. Jana Nepomuckého, parc. č. 1170, 1163/3, 68; S-JTSK (linie): 708156/1007402; 708133/1007411.
2. Rekonstrukce chodníků a veřejného osvětlení, dokumentace řezu terénu odkrytého při stavbě opěrné zdi.
3. Sídlištní objekty; pravěk?
V rámci rekonstrukce chodníků v celé obci byl výkopem pro usazení opěrné zdi ukrojen terén převyšující asi o tři metry současnou výšku komunikace. V jeho hraně byly odhaleny čtyři objekty sídlištního charakteru pravděpodobně pravěkého stáří. Bohužel se nepodařilo získat žádný datovací materiál.

Jana Kopřivová

6. Bukovno, okr. Mladá Boleslav

1. JV okraj obce, parc. č. 749/4; S-JTSK (okolo bodu): 707797/1007624.
2. Stavba rodinného domu, základové pasy.
3. Sídlištní objekty; doba bronzová
Výkopy pro základové pasy rodinného domu narušily dva pravěké objekty sídlištního charakteru. V jednom případě se jednalo o menší zásobnici hruškovitého tvaru a v druhém šlo o větší a hlubší objekt, pravděpodobně hliník. Oba objekty byly zdokumentovány na řezech výkopů a nebyly dokopávány. Z objektů se podařilo získat fragmenty zvířecích kostí a keramiky, na jejímž základě lze osídlení datovat do střední až pozdní doby bronzové.

Jana Kopřivová

7. Bylany u Českého brodu, okr. Kolín

1. Severní okraj intravilánu obce, severně od ZŠ a RD čp. 109, 108 a 30; parc. č. 297/28, 231/7; S-JTSK: 708519/1049974, 708456/1049999.
2. Výkopy kabeláže nízkého napětí pro připravovaný komplex RD.
3. Sídlištní objekt, kultura s lineární keramikou; sídlištní objekty, knovízská kultura.
Zachyceny 4 objekty obsahující pravěké nálezy. Jeden pravěký, dva datované do mladší doby bronzové a jeden do období neolitické kultury s lineární keramikou. Bohužel výplň byla prakticky totožná s podložím a objekty samotné bylo možné bezpečně identifikovat jediné díky koncentracím pravěkých nálezů. Objekt 1 poskytl reprezentativní soubor keramiky knovízské kultury z mladší doby bronzové, v neolitickém objektu 4 byla v profilu zachycena dobře zchovalá kamenná broušená plochá sekerka a větší část hrdla velké keramické nádoby (průměr 26 cm) zdobená na přechodu hrdla a těla pravidelně rozmístěným zaštipovaným ornamentem.

Josef Dufek

8. Černíky, okr. Nymburk

1. Intravilán obce, přivaděč ke Kounicím, parc. č. 304; S-JTSK: 714318/1045218.

2. Výstavba vodovodu formou protlaků.

3. Zahloubený objekt; doba železná.

Stavba vodovodu v obci Černíky včetně přivaděče k obci Kounice probíhala formou protlaků. V jámě na křižovatce silnic II/245 a III/24515 byl identifikován objekt zahloubený do sprašového podloží a vyplněný světlehnědou hlinou s příměsí popela. Pravděpodobně odpadní jáma byla v profilech výkopu zdokumentována a ovzorkována. Z její výplně bylo získáno několik zlomků keramiky, zvířecích kostí a mazanice.

František Doubek

9. Český Brod, okr. Kolín

1. Tyršova ulice, čp. 70, st. p. č. 48, parc. č. 923/1.
2. Oprava fasády budovy Městského úřadu Český Brod.
3. Souvrství; novověk.
Součástí opravy bylo také odvlhčení základů objektu. Výkop kopíroval obvod budovy z přední (do Husova náměstí) a zadní strany (do dvora) a ze strany ulice Tyršovy. V Tyršově ulici pod povrchovou dlažbou s podsypem zachytil rezavě hnědou jílovitou vrstvu s ojedinělými zlomky keramiky 17.–19. století. Báze vrstvy nebylo dosaženo a souvrství bylo poničeno staršími výkopy. Nalezená vrstva je planýrkou, překrývající zaniklou středověkou zástavbu, která se nachází hlouběji. Tyršova ulice byla vyměřena dodatečně v 19. století na místě zbořené zástavby. Směrem do Husova náměstí byly původní terény zničeny staršími výkopy pro inženýrské sítě. U průčelí budovy se pod současným povrchem (dlažba s podkladem) nacházelo rozvětralé skalní podloží a četné výkopy starších inženýrských sítí. Stejná situace byla v kanalizační přípojce do náměstí. U zadní stěny se pod současnou dlažbou nacházela vrstva novodobé navážky, překrývající písčitou vrstvu (podklad starší dlažby?). Pod ní se nacházela tmavá jílovitá planýrka s četnými kameny pravděpodobně z doby výstavby objektu čp. 70. Sběrem byla získána keramika 18.–19. století.

Jan Frolík

10. Dobruška, okr. Mladá Boleslav

1. Tyršova ulice; parc. č. 1685/45, 179/5, S-JTSK: 700840/1017490; parc. č. 1685/56, S-JTSK: 701263/1017573; parc. č. 1685/75, S-JTSK: 701074/1017633; parc. č. 1685/93, S-JTSK: 701067/1017559; parc. č. 1685/94, S-JTSK: 700999/1017592.
2. Výstavba příjezdové komunikace k rodinným domům; výstavba rodinných domů.
3. Sídlištní objekty a pohřebiště ze starší doby bronzové, sídlištní objekty z mladší doby římské, sídlištní objekt z raného středověku; *obr. 3.*
V roce 2019 pokračoval výzkum části příjezdové komunikace k budoucí kolonii rodinných domků v poloze Vrbičky. Po skrývce ornice byly v místě komunikace zjištěny dva zahloubené sídlištní objekty středních rozměrů. Zásobnice hruškovitého tvaru patří kultuře únětické, jejíž objekty byly odkryty i při plošném výzkumu komunikace

Obr. 3. Dobruvice. Hroby únětické kultury.

v předchozím roce. Druhý objekt, mělčí, téměř kruhového půdorysu patří dle keramických nálezů do raného středověku. Objekty z tohoto období nebyly v ploše komunikace identifikovány, a tak jde zatím o solitérní doklad osídlení z této doby. Další dva objekty byly dokumentovány pouze v řezech výkopu pro elektrickou skříň. Z objektů se však nepodařilo získat žádný datovací materiál.

Parcela č. 1685/56: Při skrývce ornice byly odhaleny 4 zahloubené mělké objekty, které vytvářely soujámí. Po dohodě s majitelem parcely jsme objekty mohli vykopat a zdokumentovat celé, i když se z větší části nacházely mimo základové pasy rodinného domu. Z objektů byly získány převážně fragmenty zvířecích kostí a mazanice a velmi omleté keramické střepy pravěkého stáří, jejichž

stav však znemožňuje konkrétnější datování. Pravděpodobně by se mohlo jednat o část dílenského okrsku náležející k sídlišti, zkoumanému v roce 2018 (Kopřivová 2019).

Parcela č. 1685/75: Po záchranném archeologickém výzkumu komunikace v roce 2018 se v loňském roce dostalo i na řadu parcel pro rodinné domy, z nichž nejzajímavější byl výzkum kostrového pohřebiště únětické kultury, jehož část se nám podařilo zachytit na parcele číslo 1685/75. S majitelem pozemku jsme se dohodli na postupu prací, on však v záchvatu urychlení nechal bez předchozí konzultace skrýt parcelu buldozerem, což se bohužel odrazilo na stavu většiny hrobů, které byly těžkou technikou značně narušeny. V další fázi záchranného výzkumu se výkopem pro kanalizaci podařilo odhalit další dva hroby. Celkem bylo tedy v roce 2019 prozkoumáno deset hrobů, do kterých bylo uloženo dle předběžné antropologické analýzy devatenáct jedinců. Muži, ženy, ale i děti byli do hrobu uloženi ve skrčené poloze v S–J orientaci s hlavou k J. Na svou cestu posmrtným životem byli vybaveni milodary v podobě keramických nádob, šatních ozdob (zdobená jehlice z bronzu), šperků (kostěné a jantarové korálky, bronzová spirálka) či potraviny, ze kterých se nám dochovaly zvířecí kosti. Zajímavým pohřbem byl jedinec ve skrčené poloze na boku, kolem kterého byly kolem dokola naskládány větší kameny a kosti minimálně dalších čtyř lidí (obr. 3:B). Je pravděpodobné, že nešlo o klasický hrob, nýbrž o mohylu, do které byli jedinci postupně přidáváni. Nebožtík měl taktéž u sebe keramickou nádobu a mezi kostmi a kameny byly nalezeny dva jantarové korálky a bronzová jehlice. Je zřejmé, že nález kostrového hrobu při výzkumu komunikace v roce 2018 nebyl jen náhodným pohřbem v rámci sídliště, ale patřil k tomuto malému pohřebišti.

Parcela č. 1685/93: Výkopy pro základové pasy rodinného domu narušily jeden pravěký objekt, pravděpodobně sloupovou jámu menších rozměrů. Objekt byl zdokumentován na řezu výkopu. Při jeho vzorkování se nepodařilo získat datovací materiál. Lze se však domnívat, že sloupová jáma náleží k sídlišti z mladší doby římské, které se podařilo odkrýt na přilehlých plochách komunikace při záchranném výzkumu v roce 2018.

Parcela č. 1685/94: Výkopy pro základové pasy rodinného domu narušily šest pravěkých objektů a kulturní vrstvu o mocnosti 50 cm. Na řezech výkopů se podařilo zdokumentovat 4 menší objekty a 2 objekty větších rozměrů. Z toho 3 objekty byly hlubší, než byl výkop pro základové pasy. Tyto objekty nebyly dokopávány. Vzorkováním výplně se podařilo získat keramické fragmenty a zvířecí kosti ze 3 objektů. Jde o sídlištní objekty náležející k osídlení z doby římské.

Jana Kopřivová

11. Dolní Břežany, okr. Praha-západ

1. K Hodkovicům, parc. č. 232/5; S-JTSK 741753/1056735, 741738/1056800, 741841/1056792, 741808/741808.

2. Stavba parkovacího domu.

3. Sídlištní objekty, žárový hrob; neolit, doba halštatská.

Výstavba nového parkovacího domu v Dolních Břežanech vyvolala odborný zájem zejména kvůli své poloze. Proběhla v blízkosti nové vystavěné tělocvičny, na jejíž ploše byl proveden v roce 2016 výzkum s 438 archeologickými objekty (Dufek 2017). Během záchranného výzkumu se podařilo zachytit celkem šest objektů. Objekt č. 1 představoval žárový hrob staršího stupně kultury s vypichanou keramikou, který byl mechanicky porušen orbou. Zachovalá část byla hluboká 23 cm, výplň tvořila hnědošedá prachovitá hlína s drobnými zlomky uhlíků a kostí. Objekt byl vyhlouben do břidlicového podloží. V objektu se nacházely tři keramické nádoby s drobnými zlomky kostí. Jedna z nádob, tvarově šárecká bomba, je zdobena oběžným pásem dvojpichů pod okrajem, přerušovaným svislým dělicím ornamentem. Zbylé dvě nádoby jsou bez výzdoby. Kromě žárového hrobu byly zdokumentovány tři mělké sloupové jámy a dva sídlištní objekty. Největší objekt (č. 2) nebyl zdokumentován celý, jelikož zasahoval mimo skrytou plochu. Odkrytá část měla trapézovitý tvar. Zásyp obsahoval zlomky halštatské a lineární keramiky.

Eliška Němcová

12. Doubravany, okr. Nymburk

1. Extravilán obcí Seletice, Sovenice, Doubravany, parc. č. 1790; S-JTSK: 690537/1025876.

2. Výstavba polních cest C6, C17, C24.

3. Zděná stavba; přelom 18./19. století; obr. 4.

Při výstavbě polních cest mezi obcemi Doubravany a Sovenice byly narušeny základy usedlosti z přelomu 18/19. stol. tvořené kamenným zdívkem kladeným do jílového pojiva. V okolí základů byla identifikovaná rozsáhlá požárová vrstva, která pravděpodobně souvisí se zánikem tohoto objektu. K čemu zde stojící objekt sloužil, není známo, dle informací místních pamětníků zde kdysi, dle vyprávění, měla stávat cihelna, v níž se vyráběly nepalené cihly. S ohledem na okolní podloží – absenci cihlářských hlin – je však nutné tyto informace brát s rezervou a spíše uvažovat o jiné funkci této stavby, například v souvislosti s blízkostí potoka.

František Doubek

Obr. 4. Doubravany. Odhalené základové zdivo jedné z místností zaniklé usedlosti.

13. Doubravčice, okr. Kolín

1. Severozápadní okraj intravilánu obce, na konci ulice K Jízdárně, poloha U Bušince; parc. č. 134/45;

S-JTSK: 717532/1053159, 717435/1053275, 717524/1053357, 717567/1053170.

2. Skrývka přístupových komunikací a výkop ob-
služné infrastruktury pro připravovaný komplex
RD.

3. Sídlištní objekty, raný/starý eneolit (kultura
nálevkovitých pohárů?), výrobní objekt, raný
středověk.

Při skrývce komunikací pro čtvrt rodinných domů bylo zachyceno na k severovýchodu spadajícím svahu celkem 21 archeologických objektů. 11 z nich bylo možné nálezy datovat do neolitu až starého eneolitu, 1 objekt obsahoval strusku a středověkou keramiku datovatelnou orientačně do 12.–13. století. Objekty vytvářely dvě skupiny ležící na západním okraji zaniklé pramenné pánve bezejmenného přítoku potoka Bušince. Keramický materiál byl bohužel vlivem agresivního prostředí velice poškozený a omlutý. Pravěké objekty tak bylo možné přesněji do období raného až starého eneolitu datovat na základě dvou zdobených střepů, těla poháru nálevkovité profilace a zlomku broušené sekerky s hrotitým týlem. Jámy 9 a 10 obsahovaly větší množství mazanice dokládající přítomnost zaniklých obytných staveb.

Josef Dufek

14. Dymokury, okr. Nymburk

1. Silnice III/33010, parc. č. 638/2; S-JTSK: 683935/1032013.

2. Stavba mostu ev. č. 33010-2.

3. Zděná stavba; první polovina 19. stol.

V rámci stavby nového mostu na silnici III/33010 v katastru obce Dymokury byly odhaleny otesané dubové kmeny (piloty?), které se nacházely pod původním kamenným mostkem v bahnitěm sedimentu. Zda se jednalo o součást základového roštu tohoto mostku, nebo konstrukci související s náhonem k nedalekému mlýnu, se nepodařilo určit. Dendrologický posudek pomohl datovat tento nález do první poloviny 19. století.

František Doubek

15. Hlásná Třebaň, okr. Beroun

1. Parc. č. 388/35, 388/36.

2. Výstavba rodinného domu; výkop pro základové pasy.

3. Zemědělský pravěk.

V základových pasech pro rodinný dům byly nalezeny dva objekty z blíže neurčitelného období zemědělského pravěku. Nacházely se v sypké šterkopisčité terase na levém břehu Berounky. Šlo o menší objekty, které byly v dolních částech propáleny, pouze větší z nich obsahoval několik zlomků keramiky.

Milan Kukla

16. Horoměřice, okr. Praha-západ

1. Severní okraj obce, západně od silnice Velvarské, parc. č. 432, 434/1, 435/1, 5; S-JTSK: 748236/1036411, 748239/1036490, 748124/1036499,

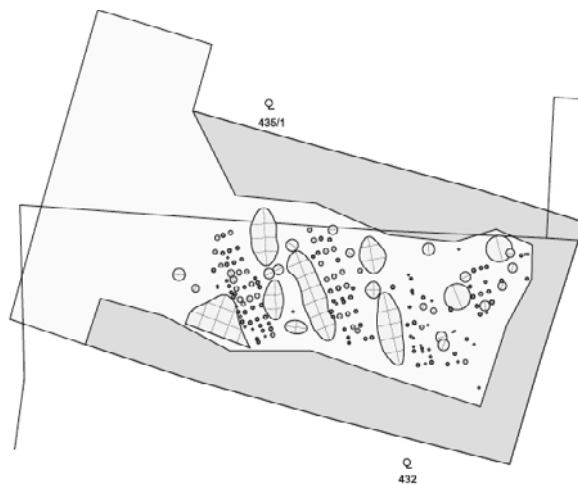
748120/1036419.

2. Stavba polyfunkčního bytového domu.

3. Neolitické sídliště – kultury lineární a vypíchaná; neolitické pohřební aktivity; *obr. 5 a 6.*

Stavba leží v blízkosti lokality Velká Brána, kde bylo v letech 2016 a 2018 prozkoumáno sídliště lineární kultury. Toto sídliště jsme zaznamenali i v ploše nově budovaného bytového domu. K artefaktům lineární kultury přibýly i nálezy kultury vypíchané. Celkem bylo zdokumentováno 171 objektů, převážně kulových jam, které tvořily půdorysy dlouhých neolitických domů. Dva, jejichž délka byla přes 20 m, byly jasně patrné, další dva až tři (?) byly narušeny recentními zásahy a melioracemi. Podél domů byly prozkoumány stavební jámy vzniklé těžením spráše na omazávku stěn. Zjištěny a dokumentovány byly i dva větší hliníky, čtyři kostrové hroby a jedna prázdná oválná jáma, ve které mohl původně také spočívat pohřbený jedinec. Kostry byly téměř celé strávené, přítomnost nebožtíků naznačovaly již pouze obrysy, dlouhé kosti nebo zuby. Ve dvou případech byli nebožtíci uloženi na dně stavebních jam. V objektech byly přítomny artefakty obou neolitických kultur (lineární i vypíchané), což dokládá delší trvání zdejšího osídlení. Přesnější zařazení objektů k jednotlivým fázím a vyhodnocení celé lokality bude možné až po důkladném zpracování výzkumu.

Lucia Mattiello

Obr. 5. Horoměřice, plán lokality.

Obr. 6. Horoměřice. Neolitický kostrový hrob.

17. Horoměřice, okr. Praha-západ

1. Severovýchodně od obce, mezi ulicemi Únětickou, Za Halami a Komerční, parc. č. 149/50, 51; S-JTSK: 747488/1036466.

2. Stavba autodílny.

3. Kostrový hrob; eneolit – kultura se šňůrovou keramikou; *obr. 7 a 8.*

Při kontrole základových pasů pro budovu autodílny byl zjištěn v severním profilu severní strany domu hrob. Okraj jižní podélné části hrobu zasahoval do základového pasu a byl narušen lžící bagru. Přesto se podařilo zdokumentovat a prozkoumat téměř celý kostrový hrob kultury se šňůrovou keramikou. Hrob byl zahluobený do žlutého sprašového podloží 40–60 cm pod současným terénem. V jámě 140 × 40 cm (původní předpokládaná šířka hrobu cca 50 cm) ležela kostra ženy ve skrčené poloze, na levém boku, mírně přetočená na záda a s rukama složenýma na hrudi. Orientována byla hlavou k východu a obličejem k jihu, tj. v poloze typické v tomto období pro rituální pohřbívání žen. Proto je s podivem, že za hlavou byly jako milodary uloženy šňůrou zdobený keramický pohár a siliciová čepelka, tedy artefakty nalézané obvykle v mužských hrobech. Naopak dvě drobné měděné záušničky nalezené po obou stranách lebky s pohlavím zemřelé korespondovaly.

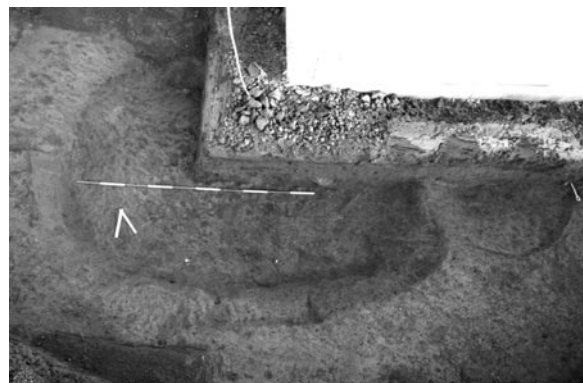
Lucia Mattiello

Obr. 7. Horoměřice. Hrob kultury se šňůrovou keramikou.

Obr. 8. Horoměřice. Hrob kultury se šňůrovou keramikou. Detail poháru a čepelky.

Obr. 9. Hoštice. Celkový pohled na superpozici objektů.

18. Hoštice (k. ú. Klíčany), okr. Praha-východ

1. Ppč. 621; S-JTSK: 741365/103049.

2. Základové pasy, plošný odkryv; rodinný dům.

3. Sídliště; raný středověk; *obr. 9.*

V prosinci proběhl záchranný archeologický výzkum na východním okraji obce Hoštice, vyvolaný budováním rodinného domku. Tato stavba byla situována v prostoru, kde bylo v předcházejících dvou letech zachyceno raně středověké sídliště, zatím předběžně datované do 6.–8. století (*Zemanová 2018; 2019*). Ve výkopu pro základové pasy byl především díky zčásti propálené výplni zachycen jeden menší objekt sídlištního charakteru. Po zdokumentování řezu byl výkop rozšířen, aby mohla být prozkoumána jeho zbývající neporušená část. Díky tomu vyšlo najevo, že se tento objekt nachází v superpozici s dalším objektem. V prvním případě se tak alespoň zčásti podařilo prozkoumat menší mělce zahluobenou jámu přibližně kruhového tvaru. Její západní okraj pak porušoval další sídlištní objekt, a to středně velkou, rovněž mělce zahluobenou jámu přibližně čtyřúhelníkového tvaru. Účel obou sídlištních jam se zatím nepodařilo blíže specifikovat. Nálezy – zlomky keramiky, několik fragmentů mazanice a zlomky zvířecích kostí – obsahoval pouze větší z objektů, který lze předběžně zařadit do 8. století. Lokalita byla popsána a zhodnocena v nedávné době (*Zemanová 2018*). V minulém roce se jen navýšil počet sídlištních objektů a je zřejmé, že jejich počet ještě v souvislosti s postupnou výstavbou rodinných domků poroste.

Petra Zemanová

19. Hradové Střimelice, okr. Praha-východ

1. Parc. č. 35/1, 1192; S-JTSK (okolí bodu): 717650/1067293.

2. Přípojka elektro zemním kabelem NN a oplocení parc. č. 35/1.

3. Intravilán vsi – úvoz a jeho úpravy, hospodářská budova; středověk(?) až novověk, industriální období (před i po r. 1841).

K připojované parc. č. 35/1 překračovala přípojka elektro přilehlou silnici (parc. č. 1192) z protější jižní strany pře-

vážně protlakem, přesto se podařilo v šachtách protlaku a v rýhách pro přípojku a pro základy oplocení na východní straně připojované parcely vysledovat vývoj komunikace v industriálním období. Silnice byla na sklonku 19. století i podle situace přilehlé zástavby vložena do podstatně staršího úvozu, který měl značnou šířku (při horním okraji 17–20 m), ale poměrně malou hloubku (ca 2–2,5 m). Sledované výkopy zasáhly úvoz nedaleko jeho vyústění do jihozápadního kouta velké trojúhelníkovité návsi (d. stran ca 200 m), jejíž tvar je však znejasněn vložkou zástavbou. Ještě před výstavbou silnice byla severní strana původního úvozu narušena odkopávkou pro založení stodoly usedlosti č. p. 14. Výkop pro oplocení ukázal ve své východní stěně vnější lic základu kratší západní stěny stodoly zaniklé teprve v nedávných letech. Zachycená stodola patřila pilířovému typu na kamenné podezdívce s dřevěnými výplněmi stěn a ve stejné poloze zřejmě už tuto budovu ukazuje jako hospodářskou stavbu s převažující spalnou konstrukcí císařský otisk Stabilmního katastru v roce 1841. Na severní straně v západním sousedství stodoly byl pak úvoz ve 20. století rozšířen dalším odkopáním paty svahu a vložení opěrné zdi z velkých žulových kvádrů, zatímco na jižní straně došlo na sklonku 20. století naopak k zúžení úvozu výstavbou vysoké podezdívky oplocení domu č. p. 12 a zasypáním okrajové části úvozu mezi novým oplocením a domem.

Jiří Bernat

20. Chrustenice, okr. Beroun

1. Parc. č. 73/1, 647; S-JTSK: 762941/1049857.
2. Výstavba rodinného domu; výkop pro základové pasy.
3. Středověk.

Uprostřed parcely pro rodinný dům zachycena zemnice čtvercového půdorysu o hraně zhruba tři metry se dvěma sloupovými jámami v protilehlých rozích, která byla pouze vzorkována a dokumentována. Obsahovala velké množství středověké keramiky z 12.–13. století. Dva metry od objektu byla ve sprašovém podloží nalezena kost ze srstnatého nosorožce.

Milan Kukla

21. Jizerní Vtelno, okr. Mladá Boleslav

1. Obytný soubor u vodojemu, parc. č. 666/45, 666/11, 668; S-JTSK: 708433/1016251.
2. Inženýrské sítě a komunikace pro 35 rodinných domů. Plošná skrývka v prostoru budoucí komunikace a dokumentace profilů výkopu pro kanalizaci a vodovod a elektrické kabely.
3. Sídlištní objekty; starší i mladší pravěk; *obr. 10 a 11.*

V srpnu 2019 jsme započali záchranný archeologický výzkum v Jizerním Vtelně, v extravilánu, západně od obce. Výzkum trval s přestávkami až do prosince téhož roku. Akce byla bohužel nahlášena pozdě, a proto byla část komunikace zkoumána ve fázi, kdy už byl hotový výkop pro kanalizaci. Tímto výkopem bylo narušeno celkem

šest objektů, včetně zahluobené chaty s otopným zařízením a zásobnicemi v jejím dně. Na zbytku komunikace byla provedena plošná skrývka. Celkem se podařilo prozkoumat 88 objektů, které byly rozmístěny v různých částech komunikace. Největší koncentrace objektů se nacházela v její SV části, kde terén pozvolna klesal a kde jsme taktéž identifikovali kulturní vrstvu. Kromě zásobních jam a jam po sloupových konstrukcích byl odkryt 20 m dlouhý mohutný hliník sahající do hloubky až 3 m či různá příkopová a žlábkovitá ohrazení. Sídlištní objekty patří do staršího i mladšího období zemědělského pravěku.

Jana Kopřivová

Obr. 10. Jizerní Vtelno. Pravěké objekty.

Obr. 11. Jizerní Vtelno. Pravěké objekty.

Obr. 12. Klecany. Pec, celkový pohled.

Obr. 13. Klecany. Pec, celkový pohled, řezu.

22. Klecany, okr. Praha-východ

1. Jižní okraj obce, na hranici s katastrem Zdib, parc. č. 202/31; S-JTSK: 741284/1033349, 741318/1033409, 741297/1033480, 741261/1033475, 741255/1033421, 741218/1033381, 741287/1033373, 741284/1033349.

2. Stavba komunikace, inženýrských sítí a rodinných domů.

3. Polykulturní sídliště – eneolit (?); starší i mladší d. železná; doba římská (1.–3. stol.); období stěho-

vání národů (?); raný středověk; zemědělský pravěk; obr. 12 a 13.

V první polovině roku 2019 byla zkoumána plocha na parcele č. 202/31 nacházející se na pravém břehu bezejmenného potoka, při jižní hranici katastru Klecan. Lokalita navazuje na polykulturní sídliště i pohřebiště zkoumané v minulých letech na katastru obce Přemyšlení, dnes zastavěné ulicemi K Boleslavce, Centrální, K Louži, U Louže, Klecanskou a V Remízkách (výzkum L. Balouna). K četným pravěkým nálezům docházelo v blízkém okolí již od počátku 19. století (souhrnně ke starším nálezům *Sklenář 2010*).

Již v lednu a únoru byl odstraněn drn a cca 15 cm zeminy. Poté byla plocha prozkoumána pomocí detektoru kovů, což přineslo desítky nálezů zlomků železa i barevných kovů převážně z doby římské. Z celkem 10 římských spon nalezených na sídlišti jich 9 bylo nalezeno při tomto detektorovém průzkumu, pouze jedna byla později nalezena přímo v objektu z doby římské. Dále byly nalezeny 3 mince z doby římské, bronzový nýtek do podrážky, zlomky plechů z bronzových nádob, závěsky atp. Nutno podotknout, že průzkum zatravněné plochy okolo nepřinesl zdaleka takové výsledky.

Pomocí sondáže bylo zjištěno, že lokalitu pokrývá 60–200 cm kulturních vrstev. Ideální výzkum pomocí tzv. šachovnicové metody nebyl z časových a ekonomických důvodů možný. Proto byla vytipována alespoň tři místa, kde jsme tuto metodu v několika čtvercích mohli uplatnit. Díky tomu byl nalezen např. pohřeb psa, který ležel v kulturní vrstvě a hranice jeho hrobu nebyla vůbec patrná. Dále bylo zjištěno, že 40 cm mocná vrchní hnědošedá kulturní vrstva s největším množstvím nálezů vznikla nejspíše v době římské. Pod ní byly vrstvy a splachy, které se zde vytvořily ještě dříve. Pokud lze soudit dle množství artefaktů vyskytujících se v kulturních vrstvách, byla lokalita nejintenzivněji využívána právě v době římské, přesněji od 1. do 3. století n. l. Zjištěny

byly ale i objekty mladší, z časné slovanského období, které se v kulturních vrstvách ale nijak výrazně neprojevovalo. Pod hnědošedou římskou vrstvou byly zjištěny vrstvy s nálezy a objekty z doby laténské, halštatské i bronzové. Ojedinelý byl hrob jedince uloženého ve skrčené poloze, bez dochovaných milodarů. Dle uložení lze soudit, že byl pohřben nejspíše v eneolitu.

Větší část dotčené plochy byla zkoumána po etapách. Tj. po skrývce a začištění svahovou lžící bagru jsme se snažili v tmavé kulturní vrstvě rozpoznat objekty a ty poté exkavovat. Po jejich prozkoumání proběhla skrývka dalších 20 cm kulturní vrstvy, kdy se objevily další objekty dříve nerozpoznané. Po prozkoumání objektů viditelných v druhé fázi, proběhla ještě třetí skrývka, která odhalila další sérii dosud neprozkoumaných objektů. Celkem bylo na sídlišti zjištěno přes 1000 sídlištních objektů a naplněno více než 3000 sáčků v 70 bednách. Většinu objektů lze interpretovat jako běžné sídlištní jámy, kůlové a sloupové jámy, zásobnice, žlábků, různé dílenské objekty, malá ohniště a cca dvě desítky obytných objektů a chat. Jedna z chat s pecí v rohu byla časné slovanská a mohla být prozkoumána a zdokumentována v celé šíři. Jinak některé velké a hluboké objekty bylo možné dokumentovat pouze v ploše přímo ohrožené stavbou, k čemuž byl ÚAPPSC smluvně zavázán. I tak vydal výzkum obrovské množství nových informací a nálezů. Mezi ty nejzajímavější patří nález zcela unikátně dochované pece datované do starší doby římské. Zachovala se díky splachům a mocné kulturní vrstvě v téměř neporušeném stavu. Zničen byl pouze vršek komínu. Pec měla přes 3 metry dlouhý horizontální topný kanál vyhloubený ve sprašovém podloží, na nějž navazoval komín postavený z proutěné konstrukce a sprašové hlíny. Celková délka pece byla 4,5 m. Výška dochované části komínu byla cca 1,6 m. Ve výplni pece nebyl ani při pečlivé preparaci nalezen rošt. V topném kanálu bylo nalezeno okolo 6 menších zlomků keramiky datované do starší doby římské. Podobné pece jsou z území Čech i Moravy ojedinelé doložené a bývají interpretovány jako hrnčířské pece (*Peškař 1988*). Otázkou je, proč na rozdíl od starších laténských pecí, nebo naopak od mladších římských, mají tak odlišnou stavební konstrukci. V latěnu se k pálení keramiky používaly vertikální dvoukomorové pece. Podobné se pak na území Germanie začaly stavět od 4. století n. l., zřejmě pod vlivem římských provincií. Vertikální dvoukomorové pece s roštem mají společné: topný kanál do 1 m; uprostřed rošt většinou s podpěrou; při výzkumu se nachází v obou komorách velké množství keramiky (Jiřkovice přes 900 ks); keramika nalezená uvnitř bývá točená na kruhu. Takové pece byly nalezeny v Holasovicích, Jiřkovících, Neplachovicích, Pavlově, Opavě-Kateřinkách (*Peškař 1988*).

Pece s dlouhým kanálem mají topný kanál delší než 2 metry; vždy chybí rošt i podpěra roštu; vypalovací komora je bez nálezů keramiky; pokud je nalezena keramika, tak většinou jen v topném kanálu. Tyto pece jsou datovány do starší doby římské. Podobné pece byly nalezeny v Křížanovicích, Lulči, Uherském Hradišti-Kunovicích, Šlapanicích (*Peškař 1988*) i Roztokách u Prahy (nepublikováno, za informaci děkuji M. Kunovi). Interpretace těchto pecí jako „pece na pálení keramiky“ je všeobecně přijímána, ačkoli jasné důkazy nejsou. Zřejmě je to na základě

pozdějších středověkých analogií, kdy se ojedinelé k pálení keramiky používaly také pece s dlouhým topným kanálem. Otázkou zůstává, zdali k tomuto účelu sloužily pece i ve starší době římské.

Lucia Mattiello

23. Knovíz, okr. Kladno

1. Jižní okraj obce; S-JTSK: 761130/1026668.
2. Stavba rodinného domu; dohledy při skrývce ornice.
3. Pozdní středověk a raný novověk, sídlištní objekty.

Po skrývce ornice na ploše pro výstavbu rodinného domu se při jejím severozápadním okraji (nejbliž ohradní zdi hřbitova) vyrýsoval podlouhlý objekt o délce cca 300 cm a maximální zachycené šířce 60 cm. Zahluhoval se takřka kolmými stěnami do sprašového podloží a stěna byla minimálně v zachyceném úseku opatřena zevnitř plentou z plochých pískovcových kamenů kladených na sucho. Hloubku objektu nebylo možné zjistit vzhledem k okrajové partii skrývky, přesahovala však zřejmě 120 cm od současného povrchu. Z tmavé hlinité výplně pochází nečetné zlomky užitkové keramiky z 13.–15. století. Na tento pouze částečně zachycený objekt navazoval asi jen 10 cm do podloží zahloubený objekt obdélného půdorysu o rozměrech cca 2 × 3 m s delší osou ve směru S–J. Jednalo se zřejmě o podlahovou úroveň objektu lehké konstrukce. Z tmavé humózní uloženiny byly vyzvednuty početné zlomky užitkové keramiky z 16. a 17. století. Kromě těchto dvou větších objektů byly na skryté ploše dokumentovány dvě sloupové jámy s mírně kónickými stěnami a průměrem i hloubkou okolo 100 cm. Z hnědé, silně ulehle výplně obou jam nepocházejí datující zlomky keramiky.

Vojtěch Volf

24. Kostelní Lhota, okr. Nymburk

1. Parc. č. 448/54; S-JTSK: 699395/1044220.
2. Přípojka kNN.
3. Zahloubený objekt; vrcholný středověk/pozdní středověk.

Výkop pro přípojku kNN k parc. č. 448/54 narušil v profilech sloupovou jámu a zahloubený objekt s nerovným dnem, který byl již dříve narušený výkopy elektriny i lampou veřejného osvětlení. Z tohoto důvodu se nepodařilo blíže objasnit jeho charakter, podle zbylých profilů lze snad soudit, že mohlo jít o jakýsi ohradní žlab. Z jeho výplně bylo získáno několik drobných zlomků těl keramických středověkých nádob a malý fragment neglazovaného, snad renesančního kachle.

František Doubek

25. Kounice, okr. Nymburk

1. Velké staveniště nových RD na západním okraji obce, severně od silnice na Černíky, parc. č. 1035/138; S-JTSK (okolí bodu): 712645/1044567.
2. Stavba RD; základové pasy.
3. Sídliště, starší doba železná.

Kontrolována stavba RD o rozměrech cca 10 × 10 m. Základové pasy široké 50 cm a hluboké 80 cm. Ornice mocná 30–40 cm, pod ní pak čistá vata spraš. Ve východní stěně RD, resp. v jejím západním profilu a částečně na dně, byl zjištěn objekt č. 1. Získaný nepočtený materiál (keramika, kosti, mazanice) lze datovat předběžně do starší doby železné. Jedná se o další ojedinělé zjištění, které lze vztáhnout k sídlišti ze starší doby železné, postupně ničenému během stavby nesouvisle archeologicky sledované a zkoumané kolonie nových RD (viz také *Kos 2017; Beneš 2019; Smejtek 2019*).

Zdeněk Beneš

26. Kounice, okr. Nymburk

1. Parc. č. 1035/110; S-JTSK: 712565/1044497.

2. Stavba RD; základové pasy.

3. Zahluobené objekty; zemědělský pravěk.

Při hloubení základových pasů pro nový rodinný domek byly narušeny čtyři zahluobené objekty vyplněné tmavou jílovitou silně utuženou hlínou. Keramický ani jiný materiál z těchto objektů nebyl získán. Vzhledem k podobnosti profilů (tvar i výplně) u obou dvojic objektů se lze domnívat, že by mohlo jít o dvojici šikmo přes sebe jdoucích liniových zahluobených objektů (příkopů?).

František Doubek

27. Křinec, okr. Nymburk

1. Parc. č. 135; S-JTSK: 689284 / 1029941.

2. Přípojka elektrické energie k budově fary.

3. Souvrství; novověk.

Při hloubení rýhy pro kabel elektrické energie k místní faře byla zdokumentována v profilech výkopu mohutná souvrství obsahující převážně recentní stavební materiál a novověká souvrství. Z movitých nálezů se podařilo nalézt pouze zlomek skleněné, silně opalované nádoby datované do 1. poloviny 18 století.

František Doubek

28. Květnice, okr. Praha-východ

1. Severní kraj obce na levém břehu Výmoly; parc. č. 788/8, 690/7; S-JTSK (okolí bodu): 724630/1048420.

2. Stavba rodinného domu.

3. Kulturní vrstva a železářská pec, starší doba římská.

Ve výkopech základových pasů pro rodinný dům byla zachycena cca 0,4 až více než 1 m silná kulturní vrstva tmavě šedé barvy obsahující keramiku a dno železářské pece z rané doby římské. Výzkum komplikoval silně podmačený terén a několik drobných pramenů neustále vodou zaplňujících vykopané základové pasy.

Josef Dufek

29. Lhota u Dolních Břežan, okr. Praha-západ

1. Ul. K Břežanům, parc. č. st. 10, 16/10, 16/11;

S-JTSK (okolí bodu): 743932/1057611.

2. Stavba rodinného dvojdomu.

3. Zbytky zděných staveb, zahluobený objekt a stratigrafie dvora zaniklé usedlosti č. p. 5; novověk a industriální období.

Usedlost č. p. 5 v jihovýchodním rohu návsi byla z větší části zbořena ve 2. polovině 20. století z důvodu výstavby prodejny potravin zabírající však jen západní část pozemku původní usedlosti. Jako jediný nadzemní pozůstatek usedlosti zůstala až do roku 2018 zachována těsně při severozápadní hranici staveniště u sousedních domů č. p. 4 a 15 menší západní část přízemního nepodsklepeného objektu z převažujícího kamenného lomového zdiva a s cihelnými vyzdívkami špalet a říms. Na stejném místě je patrně už tento objekt zachycen jako stavba s nespálenou konstrukcí na císařském otisku Stabilního katastru z roku 1841. Po zboření uvedeného objektu v roce 2019 se pod ním v rýze pro dešťovou kanalizaci ukázala stratigraficky starší jáma, z níž patrně pocházejí ojedinělé střepy novověké redukční hrnčiny, sesbírané na výhozu z výkopu nad jámou. Po odstranění deponie zeminy v prostoru bývalého dvora se ve stěně terénního zářezu na jihovýchodní straně ukázal příčný profil sklípku s valenou klenbou a větracím okénkem v kratší jihovýchodní stěně zapuštěné do stoupajícího terénu. Sklípek z lomového zdiva mohl být vystavěn snad až někdy po roce 1841. Drobný objekt pravděpodobně tohoto typu (sklípek – špýchar) je na císařském otisku Stabilního katastru sice už zaznamenán, ale zdá se být položen o něco dále k západu, snad těsně mimo plochu výzkumu. Terénním zářezem, provedeným v prostoru dvora zřejmě už při demolici a následně prohloubeným a rozšířeným při založení deponie zeminy, došlo zejména v jihovýchodní části staveniště k úplnému odstranění antropogenních uložení. Všechny terény dvora usedlosti pod úrovní stavební destrukce byly zachyceny pouze u západního okraje staveniště, a to v jámě pro vodoměrnou šachtu. Z několika štětovaných úrovní dvora, pravděpodobně novověkých, se nepodařilo získat datovatelné nálezy. Výkop vodoměrné šachty zasáhl pod povrchovými recentními vrstvami také do jedné cihelné dlažby z industriálního období, jejíž jihovýchodní okraj probíhal přes vodoměrnou šachtu paralelně s již zmíněnou zbořenou stavbou při severozápadní straně dvora. V místech bývalé usedlosti č. p. 5 se nepodařilo zachytit žádné objekty ani stopy středověkého osídlení doloženého archeologicky v historickém jádru Lhoty např. pod sousední usedlostí č. p. 6 (Archiv ÚAPPSC, expert. list č. j. 2050/2005).

Jiří Bernat – Eliška Němcová – Lubor Smejtek

30. Libeň u Libeře, okr. Praha-západ

1. JZ část obce; parc. č. 292/52; S-JTSK (okolí bodu): 742676/1059930.

2. Stavba rodinného domu; základové pasy.

3. Mladší doba laténská – odpadní jáma.

Při hloubení základových pasů rodinného domu byl rozeznán ojedinělý sídlištní objekt, s rozměry 1,69 × 1,44 m s vanovitým dnem. Maximální hloubka objektu je 32 cm

Výplň tvořila šedohnědá vrstva, promíšená zlomky mazanice a keramiky. Ve středu objektu se nacházel shluk fragmentů keramiky a kamenů. Zdá se, že jde o odpadní jámu, kterou lze podle keramických střepů datovat do mladšího latěnu, LT C2 – LT D. Můžeme zde sledovat převážně hrubou keramiku, ostřenou pískem či slídou, tvarově jde o zásobnice a misky s esovitou profilací nebo misky se zataženým okrajem. Materiál zásobnic je struhadlovitě drsněný, což je typické právě pro střední a východní Čechy.

Eliška Němcová

31. Líbeznice, okr. Praha-východ

1. Mělnická ulice, parc. č. 724, 1034; S-JTSK: 736068/1031906.

2. Stavba hasičské zbrojnice, nové IS a parkoviště; plošný odkryv.

3. Mladší doba bronzová, starší a ml. doba železná, doba římská, raný a pozdní středověk, časný novověk; *obr. 14*.

Stavba hasičské zbrojnice, zpevněných ploch a parkovacích stání v areálu bývalého sběrného dvora přinesla řadu neočekávaných archeologických situací. Předpokládalo se, že značná část plochy určená k nové výstavbě byla zničena stavebním vývojem zejména v průběhu 2. pol. 20. století. První archeologické situace se podařilo zachytit velice záhy po skrývce recentních navážek, a to v rámci výkopů pro základové pasy hasičské zbrojnice. Další zahloubené objekty pocházejí z plochy mezi zbrojnicí a stávající stavbou bývalé stodoly (?) při východním okraji parcely. Největší hustota pozůstatků pravěkého až časně novověkého osídlení byla zachycena v prostoru mezi hasičskou zbrojnicí a budovou České pošty, tedy v místě výstavby parkoviště a dalších zpevněných ploch. Na ploše přibližně 500 m² bylo postupně odkryto několik desítek objektů ze starší doby železné, doby římské, raného a pozdního středověku. Nejmladší dokumentované situace, často zachycené v superpozici se staršími objekty, náležely do období 16.–18. století. Celkově bylo zaevidováno 127 archeologických situací.

Lukáš Baloun

Obr. 14. Líbeznice. Pohled na část výzkumu.

Obr. 15. Loukovec. Sídlištní objekt ze starší doby železné.

32. Loukovec, okr. Mladá Boleslav

1. Poloha Straškov, parc. č. 98/1, 356; S-JTSK (plocha): 693622/996480, 693572/996540, 693452/996511, 693573/996418.

2. Plošná skrývka v šířce komunikace pro budoucí výstavbu 13 rodinných domů.

3. Sídlištní objekty; starší doba železná; *obr. 15*.

V červenci 2019 proběhl výzkum přístupové komunikace pro 13 rodinných domů v poloze Straškov na katastrálním území Loukovce. Plošným odkryvem bylo odhaleno celkem 12 objektů. Mechanická skrývka však proběhla bez přítomnosti archeologa, což mělo bohužel za následek, že z některých objektů zbyly pouze jejich dna. Výzkum na lokalitě započali kolegové z Muzea Mladoboleslavska, kterým se podařilo prozkoumat zčásti dva objekty. Po neshodách s investorem akce výzkum převzal Ústav archeologické památkové péče středních Čech. Všechny prozkoumané objekty byly sídlištního charakteru. Z jejich výplně byla získána kromě zlomků keramických nádob také štípaná industrie, dále zvířecí kosti či přeslen. Dle keramických fragmentů jde pravděpodobně o část sídliště ze starší doby železné.

Jana Kopřivová

33. Milovice nad Labem, okr. Nymburk

1. Nároží ul. 5. května a U Sokolovny, parc. č. 164, 165 a 167; S-JTSK: 707680/1032105, 707655/1032131, 707689/1032163, 707707/1032146, 707701/1032139, 707709/1032132.

2. Stavba 4 řadových domů.

3. Osídlení intravilánu obce, novověk, zahloubené objekty a zlomky keramiky a stavebního materiálu.

Při zahájení dohledu byla již čerstvě srovnána se zemí starší novověká stavba RD, jejíž osa probíhala při západní straně parc. č. 164 ve směru JZ–SV. Po odstranění sutin a dočišťovací skrývce bylo dosaženo podloží tvořeného šedobílými jíly. Na ploše 30 × 10 m byly pozoro-

vány celkem 4 objekty, jež bylo možné dle zlomků keramických nádob a stavební keramiky datovat do mladšího novověku až subrecentního období. Především z rozměrnějšího objektu 1 byl získán reprezentativní fond nálezů; šlo o zahloubenou část sklípku dnes již zaniklé obytné stavby.

Zdeněk Beneš – František Doubek

34. Mladá Boleslav, okr. Mladá Boleslav

1. Lukášova ulice, parc. č. 1229/1; S-JTSK (linie): 703779/1011666, 703751/1011725, 703751/1011765.

2. Oprava vodovodu, dokumentace profilů výkopu a kamenného kanálu.

3. Vrstvy a kamenný kanálek; novověk?

Při opravě vodovodu v Lukášově ulici byl výkopem odhalen kamenný kanálek. Situace byla fotograficky a kresebně zdokumentována spolu s profilem výkopu. Bohužel se z odkryté situace nepodařilo získat žádný datovací materiál. Výkopem pro vodovod byl pravděpodobně narušen systém rozvodu vody po Starém městě.

Jana Kopřivová

35. Mladá Boleslav, okr. Mladá Boleslav

1. Ulice Na Klenici, parc. č. 1247/1; S-JTSK (linie): 703785/1012014, 703808/1012051.

2. Oprava vodovodu, dokumentace profilů tří sond.

3. Archeologické terény; novověk.

Při opravě vodovodu v ulici Na Klenici byly třemi sondami odhaleny zbytky vrstev novověkého stáří, ze kterých se podařilo získat fragmenty keramiky. Situace byly z větší části recentně narušeny výkopy inženýrských sítí. Vrstvy byly fotograficky a kresebně zdokumentovány na řezech všech tří sond, které byly rozmístěny pravidelně po celé délce opravy vodovodu.

Jana Kopřivová

36. Mladá Boleslav, okr. Mladá Boleslav

1. Ptácká ulice, u Česany, parc. č. 1376/12, 2804; S-JTSK (plocha): 704165/1011761, 704093/1011751, 704106/1011820, 704173/1011819.

2. Novostavba parkovacího domu.

3. Pozůstatky základů mlýna a náhonu; 20. století; *obr. 16.*

V roce 2015 vykoupila společnost Škoda Auto, a. s., pozemek, na němž stával Podstupenský mlýn, s vizí zde do budoucna postavit parkovací dům. V minulosti mnohokrát přestavovanou budovu mlýna nechala firma zdemolovat a na jeho místě vybudovala provizorní parkovací plochu. Ta zde sloužila až do roku 2019, kdy bylo přikročeno ke stavbě samotného parkovacího domu. Jelikož se parkovací dům stavěl na piloty a bylo potřeba se dostat na určitou niveletu, byli jsme požádáni o archeologický dohled. Stavba postupně začala bourat betonové podlahy a zbytky zdí nového mlýna. Kromě mas betonů se podařilo odkrýt i část kamenného náhonu a turbínu, která

Obr. 16. Mladá Boleslav. Turbína Podstupenského mlýna.

poháněla mlýn. Turbína byla stavbou vyzvednuta a zdokumentována V. Jesenským z Národního památkového ústavu. Ačkoliv by původní stavba mlýna mohla pocházet snad již z 15. století, nepodařilo se tyto domněnky potvrdit. Přestavby a rekonstrukce ve 20. století s největší pravděpodobností zcela zničily starší situace.

Jana Kopřivová

37. Mladá Boleslav, okr. Mladá Boleslav

1. Ptácká ulice, u Česany, parc. č. 424/1, 2656, 1376/7, 2655; S-JTSK (plocha): 704116/1011684, 704087/1011573, 704048/1011579, 704066/1011693.

2. Přístavba technologického centra Škoda Auto, a. s., dokumentace sond v místech budoucích pilotů, částečně plošná skrývka.

3. Kamenné a cihlové základy budov související s Klingerovou továrnou, zeď náhonu; 19.–20. století; *obr. 17.*

Archeologický výzkum probíhal zčásti formou plošné skrývky a v další fázi jsme přistoupili na výzkum v sondách v místech budoucích pilotů plánované stavby. Na

Obr. 17. Mladá Boleslav. Základy budov Klingerovy továrny.

ploše se podařilo identifikovat dnes již zasypaný náhon vedoucí k Podstupenskému mlýnu a pozůstatky budov vytvářejících zázemí Klingerovy textilní továrny, jejíž stavba započala v druhé polovině 19. století.

Jana Kopřivová

38. Mnichovo Hradiště, okr. Mladá Boleslav

1. Masarykovo náměstí, Mírová ulice, parc.

č. 2404/1, 2389.

2. Obnova vodovodu a kanalizace, dokumentace profilů výkopu.

3. Archeologické terény, kamenná studna; středověk až novověk; *obr. 18*.

V prostoru současné zeleně před čp. 96 na Masarykově náměstí byly výkopy pro kanalizaci a vodovod odhaleny vrstvy středověkého až novověkého stáří, ze kterých byly získány fragmenty keramiky a zvířecích kostí. Situace byly značně porušeny recentními výkopy pro inženýrské sítě. Drť propálené hlíny a uhlíků by mohla souviset s pobytem švédských vojsk v roce 1643, kdy téměř celé město lehlo popelem. V ulici Mírové byly výkopem pro vodovod narušeny vrstvy novověkého stáří a studna vhloubená do skály s věncem z opracovaných pískovcových kvádrů. Po domluvě se starostou města a stavbou byla trasa vodovodu přeložena, tak aby nenarušila studnu, která bude předmětem výzkumu při budoucí rekonstrukci ulice Mírová.

Jana Kopřivová

Obr. 18. Mnichovo Hradiště. Studna.

39. Nepřevázka, okr. Mladá Boleslav

1. Poloha Za humny, parc. č. 612/1; S-JTSK (okolo bodu): 703560/1015492.

2. Stavba rodinného domu, plošná skrývka a výkopy základových pasů.

3. Kulturní vrstva; mladší pravěk.

Skrývka ornice odhalila mocnou kulturní vrstvu s velkým množstvím keramického i kostěného materiálu z mladšího pravěku. V kulturní vrstvě se podařilo identifikovat pouze jeden objekt, ve kterém se nacházelo velké množství kamene.

Jana Kopřivová

40. Nymburk, okr. Nymburk

1. Vodárenská ulice, parc. č. 1588, 1589/1, 1590; S-JTSK: 697391/1037847, 697381/1037888, 697373/1037888, 697369/1037906, 697354/1037931.

2. Rekonstrukce Vodárenské ulice včetně opravy vodovodního a kanalizačního řadu.

3. Město – vrcholný středověk až novověk, kulturní vrstva.

Stavba představovala celkem 100 m dlouhý liniový výkop o šířce 50 cm a hloubce maximálně 150 cm od povrchu dlažebních kostek. Postupovala od severního konce až do místa před zúžením Vodárenské ulice v jejím jižním konci. Severní část mezi Jízdeckou ulicí a Dlouhou třídou byla vedena mimo starší výkop pro kanalizaci, a byla tedy dokumentačně výrazně hodnotnější než část od Dlouhé třídy jižněji, neboť právě zde šel výkop v souběhu se staršími inženýrskými sítěmi a pohyboval se zcela v recentních zásypech. Nyní tedy bude řeč pouze o severní části rýhy mezi Jízdeckou ulicí a Dlouhou třídou. Pod dlažebními kostkami a písčítým podsypem se rýsovala řada vrstev charakterizovaných množstvím stavebního odpadu (kámen, cihly, malta), a to až do dna rýhy. Místy bylo možné začišťováním z vrstev získat soubor keramických zlomků a zvířecích kostí. Teprve v úrovni před č. p. 179 a 99 postupně vystupovalo přirozené podloží tvořené okrovými písky, objevující se v hloubce 145 cm od povrchu dlažby. Nad podložím se nacházela tmavá kulturní vrstva mocná 30 cm, z níž bylo získáno ucho novověké keramické nádoby. Nad touto vrstvou pak následovaly suťové vrstvy se zlomky stavebního materiálu novověkého stáří.

Zdeněk Beneš

41. Opočnice, okr. Nymburk

1. Parc. č. 969/20; S-JTSK: 682263/1041526.

2. Výstavba Domu s Pečovatelskou službou; základové pasy.

3. Zahloubený objekt; zemědělský pravěk, nejspíše neolit/eneolit.

Stavba narušila při hloubení základových pasů dva zahloubené objekty – menší lineární objekt (žlab?) a větší oválný zahloubený objekt neurčeného charakteru. Z výplně většího objektu se podařilo získat pouze zlomek broušené kamenné industrie, zřejmě fragment sekerky. Žádný další materiál, který by pomohl objekt lépe datovat, nebyl bohužel nalezen.

František Doubek

42. Pacov u Řičan, okr. Praha-východ

1. Nový Pacov, Luční ul., parc. č. 244/123; S-JTSK (bod): 725884/1054268.

2. Stavba rodinného domu.

3. Dva sídlištní objekty v areálu pravěkého polykulturního osídlení; kultura s lineární keramikou. Už v roce 2018 došlo při zakládání stavby k narušení dvou zahloubených pravěkých objektů (1/2018 a 2/2018;

Bernat – Smejtek 2019). V roce 2019 probíhaly následně zemní práce kolem rozestavěného domu. Při terénních úpravách pro bazén došlo přitom v jihovýchodní části stavebního pozemku k zásahu do dvou dalších zahloubených objektů (1/2019, 2/2019). Objekt 1/2019 byl západní částí většího soujámí přiřazeného podle nepočtených zlomků keramických nádob neolitické kultury s lineární keramikou. Zbytek stavebním zářezem značně snížené západní části objektu (rozm. 1,5 × 2,5 m, max. hl. 0,6 m od povrchu hlinitého podloží) byl v ploše prozkoumán, východní nepřístupná a nezkoumaná partie objektu zasahovala za dokumentovaným řezem na sousední parc. č. 244/30. U západního okraje objektu 1/2019 se na skryté ploše ukázala ještě malá neolitická jáma téměř kruhového půdorysu (obj. 2/2019, rozm. 1,06 × 1,13 m, max. hl. 0,27 m od povrchu skrývky), zčásti narušená výkopem pro technologické zařízení bazénu. Objekt 2/2019 zůstal neprozkoumán, dokumentován byl jeho profil ve stěnách stavebního výkopu. Zachycené sídlištní objekty jsou zřejmě součástí okolního pravěkého polykulturního osídlení s převahou neolitické komponenty.

Jiří Bernat – Lubor Smejtek

43. Pašinka, okr. Kolín

1. Poloha Na sedmerce, parc. č. 118/1, 118/24, 120/1, 120/2; S-JTSK: 691312/ 1061110, 690201/ 1060452.

2. Vodovodní řad, úprava propojení vodovodu Ratboř–Kořenice.

3. Sídlištní objekty; kultura s vypíchanou keramikou, mladší až pozdní doba bronzová, pozdní doba laténská; *obr. 19*.

Výzkum probíhal zprvu jako dohled liniového výkopu od křižovatky v poloze Nad křížem až po západní okraj Pašinky, paralelně se silnicí Ratboř–Pašinka, cca 4 m jižně od její jižní hrany. Teprve až v posledních 230 m, tj. na jejím východním konci, byly zjištěny archeologické situace reprezentované sídlištními objekty různých pravěkých kultur. Dokumentační práce byly provedeny na rýze široké 50 cm a hluboké až 160 cm. Na západním

Obr. 19. Pašinka. Polozemnice v rýze vodovodního přívaděče

konci výkop na některých místech nedosahoval podloží, místy zde vystupovala podložní skála (jde o nejvyšší bod terénního hřbetu). Směrem k východu se v podloží postupně objevily zahliněné jíly, postupně se ale začínaly objevovat spraše, typické pro celou východní část stavby. Právě ve spraších se nacházely pravěké objekty. Dokumentováno bylo celkem 20 objektů, z čehož pouze šest je možné datovat na základě nálezů keramiky ze začišťování a vzorkování profilů. Lze rozlišit komponentu kultury s vypíchanou keramikou (obj. 14 a 17), mladší až pozdní dobu bronzovou (obj. 8) a dobu (střední až pozdní?) laténskou (obj. 15, 19 a 20). Z objektů lze na základě řezů identifikovat zásobní jámy (obj. 1, 5, 8, 9, 10, 11 a 19), polozemnice (obj. 13; *obr. 19*) a snad i výrobní objekt bližší neurčené funkce (obj. 15). Výzkum sestával pouze ze začišťování a vzorkování profilů objektů, žádný nebyl dokopáván.

Zjištěné stopy pravěkých sídlišť navazují na pozitivní akce ÚAPPSC při stavbě inženýrských sítí v roce 2011 a 2013 v poloze U hřiště (kultury s lineární a vypíchanou keramikou; *Vávra – Štastný 2012; Beneš 2014*) a dále v roce 2014 v polohách Ve varhánkách a Na Pantě (kultura s vypíchanou keramikou, pozdní doba laténská a mladší doba římská; *Beneš 2015; Beneš – Nývltová Fišáková 2019, 532–534*).

Zdeněk Beneš

44. Plaňany, okr. Kolín

1. Ul. K potoku, parc. č. 555/30; S-JTSK: 699873/ 1052930.

2. Stavba RD a přípojky inž. sítí.

3. Sídliště; raný až vrcholný středověk; *obr. 20*.

Archeologický dohled probíhal v několika etapách. Nejprve byl v polovině července 2019 na jižně orientovaném svahu nad potokem Blinkou proveden mělký zářez pro dočasné garážové stání. V něm bylo dosaženo podloží (vátá spraš) jen v SV rohu a zde žádné nálezy nebyly registrovány. Dále byla provedena plošná skrývka pro budoucí RD v SZ rohu parcely o rozsahu 14 × 12 m, a to do hloubky 30 cm. Podloží se rýsovalo pouze v severní části skryté plochy a byly zde identifikovány objekty 1 a 2 (*obr. 20*). Později se ukázalo, že oba „objekty“ byly pouze zbytky nadložní prachovité hlíny, které se nacházely nad skutečnými objekty 1, 2, 3 a 4. Tyto „objekty“ byly ručně začišťeny a zkoumány posléze pomocí sond 1 a 2, z nichž sonda 1 byla po dohodě se stavebníkem umístěna v budoucím základu RD a sonda 2 naopak v samotném SZ rohu parcely, kde stavbě nepřekážela. Další etapou byla kontrola rýhy přípojky vodovodu, kanalizace a kNN v jižním okraji parcely. Zde nebylo podloží vlivem pohybu svahovin dosaženo téměř vůbec. V následující etapě byly dohlíženy základové pasy samotného RD na již dříve skryté ploše. V nich byly dokumentovány další objekty č. 5, 6, 7, 8 a 9. Pozitivní situace byly pak zjištěny v rýze pro inženýrské sítě, v místě, kde se napojovala na jižní stěnu RD – jednak jižní část objektu 7 a na obou bočních profilech pak objekty 10 a 11. Především zbytek objektu 7 bylo možné prozkoumat za účelem získání nálezů v úplnosti. Všechny objekty patří do 12.–13. století a lze je spojit s obdobím stavby kostela Zvěstování Panny Ma-

Obr. 20. Plaňany. Začištění povrchu SZ rohu parcely po skrývce nadloží se zbytky pecního zařízení.

rie, jehož jádro je románské. Charakter objektů je sídlištní, jde patrně o pozůstatky jediného dvorce. Objekty 1 a 2 jsou výrobního charakteru – zbytky pece a dvou lineárních, paralelně k sobě umístěných žárovišť.

Zdeněk Beneš

45. Poděbrady, okr. Nymburk

1. Ulice Na Valech, parc. č. 1700/1, 1700/2; S-JTSK: 692629/1042392.

2. Stavba bytového domu a úprava parkovací plochy.

3. Městská zástavba, souvrství, zahlabený objekt, fortifikace; vrcholný středověk – novověk, industriální období.

Stavební práce spojené se stavbou bytového domu a s úpravou parkovacího stání na nádvoří dotčené parcely odhalily několik archeologických situací z období středověku až industriálního období. Na místě budoucího bytového domu byl terén srovnán až na světle žlutý slín, do kterého bylo vyhloubeno několik novověkých jam. V části přiléhající k ulici Na Valech byl částečně odhalen příkop, který vede souběžně s ulicí i hranou mírně vyvýšené ostrožny, na které je situováno historické centrum města. Nejstarší nálezy keramiky z jeho výplně spadají do vrcholného středověku. Dobu zániku příkopu lze, soudě podle keramiky v zásypech horních vrstev, datovat nejspíše do 18. století. To odpovídá i situacím ve zbylých partiích parcely, kde skrývky odebraly pouze recentní vrstvy z povrchu dvorku. V okolí zde nalezené části kamenného zdiva kladeného na jíl byly narušeny rozsáhlé novověké vrstvy vyplněné převážně stavebním materiálem se stopami po požáru. Mezi nejmladší nálezy pak patří části zdiva na maltu, která narušovala původní starší kamenné zdivo na jíl.

František Doubek

46. Praha-Slivenec

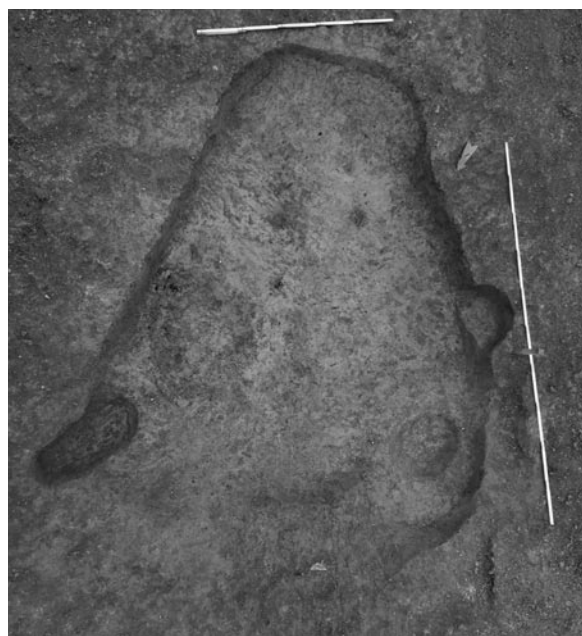
1. Ul. Na Přídole, ppč. 1767/58; S-JTSK (okolí bodu): 748241/1050539.

2. Plošný odkryv; rodinný dům.

3. 1 sídlištní objekt (raný středověk?), 1 zlomek keramiky – intruze (neolit); *obr. 21.*

Na konci března se na jihovýchodním okraji obce přímo pod novodobými navážkami podařilo zachytit jeden sídlištní objekt. Jedná se o mělce zahlabenou jámu nepravidelného, přibližně pětiúhelníkového půdorysu se čtyřmi kúlovými jamkami a stopami po propálení, která s největší pravděpodobností souvisela s blíže neurčitelnou výrobní činností. Z její výplně pochází především početné fragmenty mazanice a dále několik fragmentů strusky a uhlíky. Poněkud překvapivým nálezem je kostěný knoflík, který však patrně představuje novověkou intruzi. Nálezů vhodných k časovému zařazení objektu není bohužel mnoho. Při jeho povrchovém začišťování byl vedle několika zlomků pozdně středověké až časné novověké keramiky zachycen rovněž zlomek keramiky neolitické. Jediný keramický zlomek pocházející jednoznačně z výplně objektu představuje fragment dna s podsýpkou, který náleží ranému středověku.

Petra Zemanová

Obr. 21. Praha-Slivenec. Celkový pohled na objekt.

47. Řepov, okr. Mladá Boleslav

1. Polní cesta kolem říčky Klenice, za Dolanským statkem, parc. č. 765, 721, 720/1; S-JTSK (linie): 701084/1012715, 701029/1012763, 701013/1012800, 700940/1012867, 700878/1013053, 700803/1013150, 7007573/1013166.

2. Výstavba vysokotlaké kanalizace, dokumentace profilů výkopu; cyklostezka, dokumentace profilů výkopů pro drenáž.

3. Sídlištní objekty; neolit, doba bronzová, doba železná, doba římská; *obr. 22.*

Výkopy pro kanalizaci narušily celkem 162 objektů z různých období pravěku. Archeologický výzkum probíhal

Obr. 22. Řepov. Příkop hrazeného areálu.

formou dokumentace narušených objektů na řezech výkopu. Pouze v jediném případě jsme objekt dokopávali, pravděpodobně se tak podařilo prozkoumat část příkopu hrazeného areálu, jehož velikost nám zatím není známa (obr. 22). Všechny objekty byly sídlištního charakteru, jednalo se převážně o zásobní jámy, zahloubené chaty či kúlové jamky. Z objektů se podařilo získat fragmenty keramiky, zvířecí kosti, mazanici, štípanou i broušenou industrii, včetně zlomku vývrtku kamenné broušené sekery. V téměř celé trase byla taktéž zjištěna jedna či dokonce dvě kulturní vrstvy. Přibližně kilometrový výkop tak odhalil pozůstatky sídliště z období neolitu, doby bronzové, doby železné a doby římské.

Po dokončení kanalizace proběhla ve stejné trase výstavba obslužné komunikace a cyklostezky propojující Mladou Boleslav s obcí Řepov. Co do rozsahu šlo sice o větší akci, nezasahovala však tolik do hloubky jako předchozí výkop pro kanalizaci. Po plošné skrývce, kterou bylo odstraněno cca 30–40 cm převážně navážek (předtím prostor sloužil jako obslužná komunikace pro zemědělce), byla v některých polohách odhalena kulturní vrstva, v jiných částech jsme se pohybovali v podorničí promíchaném s navážkami pro cestu. Pravěké objekty byly porušeny až výkopem pro odvodňovací strouhu. Na řezech výkopu jsme zdokumentovali celkem 21 nových objektů. Jednalo se převážně o sloupové jámy. V případě větších objektů byla zachycena pouze jejich vrchní část, protože rýha nezasahovala hlouběji než cca 80 cm od původního povrchu. Ze vzorkování výplní objektů se nepodařilo získat žádný materiál. Objekty, které jsme zachytili na profilech výkopu, patří k osídlení, jež můžeme datovat od mladší doby kamenné po dobu římskou.

Jana Kopřivová

48. Řisuty, okr. Kladno

1. Budoucí komunikace na půdorysu „L“; S-JTSK: 770424/1024864, 770438/1024802, 770341/1024744.

2. Stavba komunikací; plošná skrývka.

3. Mladší pravěk, raný středověk.

Nová výstavba rodinných domů, navržená na mírně zvýšený, pozvolna k severu se svažující terénní stupeň nad pravým břehem Červeného potoka, si v první fázi

vyžádala stavbu ulice a stezky pro pěší. Zároveň byl v ploše budoucích komunikací vykopán liniový výkop pro kanalizaci a vodovodní řad. Skrývka ornice ukázala na dvě koncentrace zlomků keramiky, současně se v těchto místech skrývka nedobrala v místě typického jílovito-písčitého podloží světlých odstínů. Pod ornici se zde nacházely antropogenní uložení hnědočerné barvy, vyplňující v jednom případě rozsáhlou terénní depresi (jejího dna nedosáhl výkop pro kanalizaci o hloubce 280 cm) a v druhém případě tvořily kulturní vrstvu, jejíž vznik lze spojovat s intenzivní sídelní aktivitou v Řisutech před přelomem letopočtu a během prvního tisíciletí našeho letopočtu. Větší část této kulturní vrstvy byla odstraněna při planýrce širšího okolí ve 2. polovině 20. století.

Vojtěch Volf

49. Sadská, okr. Nymburk

1. Železniční trať 060 Nymburk–Poříčany, parc. č. 1781/1; S-JTSK (linie): 703350/1043251, 702813/1043361.

2. Kabely PZS a PZZ.

3. Zahloubený objekt, sídlištní areál; latěn, doba římská; obr. 23.

Při stavbě zabezpečovacích kabelů podél železniční trati z Nymburka do Poříčan došlo na katastrálním území Sadské k narušení tří objektů. První jámu narušil výkop pro kabely při trati v místě za prodejnu supermarketu NORMA. Zajímavější situace byla zachycena v místě ohybu tratě od Sadské k Třebestovicím. Zde byla výkopem narušena latěnská polozemnice a v její blízkosti jáma z doby římské. Vzhledem k zúženému prostoru mezi tratí a oplocením sousedního pozemku byly vypreparovány a zdokumentovány jen části obou objektů o šířce zhruba 1 m. Ve výplni jámy se nacházely (mimo tmavé vrstvy nade dnem) lidské kosterní ostatky několika jedinců v neanatomické poloze.

František Doubek

Obr. 23. Sadská. Jáma s lidskými ostatky.

50. Sázava, okr. Benešov

1. Ul. Na Kácku, parc. č. 452/2, 453; S-JTSK (okolí bodu): 711141/1070516.

2. Rekonstrukce ulice Revoluční, Na Kácku.

3. Areál bývalého mlýna; novověk–industrial.

V roce 2019 byly realizovány zemní práce části I. etapy stavby. Jednalo se o ulici Na Káčku v areálu bývalého mlýna a pily Káček. Předmětem dohledu se staly především výkopy pro dešťovou kanalizaci, předcházející úpravy samotné komunikace. Výkop pro stoku, hluboký až 3 m, neposkytl však příliš dobrou příležitost pro archeologické práce, ať už z důvodu pažení, zaplavení nebo bezpečnostních omezení v nezapažených úsecích. V celé délce kanalizační rýhy v prostoru někdejšího mlýnského dvora mezi bývalým mlýnem (budova bez č. p.) na severní straně, domem č. p. 43 na západní a č. p. 84, 85 a 227 na východní straně bylo pod souvrstvím horizontálně ukládaných navážek z 20. století registrováno původně souvislé dláždění z lomového kamene, asi z 2. poloviny 19. století, narušené jen recentními inženýrskými výkopy. Povrch těsně sesazené dlažby s poměrně rovňým povrchem se nacházel v hloubce 0,6 (okolí šachty č. 1 mezi mlýnem a č. p. 43) až 1,0 m (okolí šachet č. 3 a 4 mezi č. p. 43 a č. p. 227, 85). Těsně pod touto výraznou komunikační úpravou se nacházela stratigraficky starší zpevněná úroveň tvořená štětem z menších kamenů s hnědošedou hlinitopísčitou ulehlou vrstvou na povrchu. Pod ní se u mlýna nacházelo mohutné šedé jílovitopísčité až jílovité souvrství náplav. Pod mladšími vrstvami náplav se mezi šachtami 3 a 4 (mezi domy č. p. 43 a 227) nacházela v hloubce 2,0–2,5 m vrstva naplaveného dřeva, tzv. splávi, zadržena konstrukcemi tvořenými dřevěnými pilotami z půlených kmenů jehličnatých stromů. Na poměrně hustě řazené piloty byly jako svlaky horizontálně nasazeny přitesané dřevěné hranoly s otvory pro navlečení. Konstrukce v trase výkopu byla zničena při hloubení bagrem bez možnosti dokumentace původní situace. Pro environmentální výzkum je k dispozici alespoň vzorek dolní části jedné piloty z popsané konstrukce a několika opracovaných dřev z naplavených vrstev. U šachty kanalizace č. 4 v blízkosti domu č. p. 85 začal nad úroveň dna výkopu vystupovat jižní písčitohlinitý břeh toku, buď samotné řeky, nebo starší mlýnské strouhy. Podle nálezů, historické fotodokumentace i vzpomínek pamětníků tvořila zachycená mladší kamenná dlažba z 19. století povrch terénu asi až do poloviny 20. století. Tmavé popelovité vrstvy v navážkovém souvrství nad kamennou dlažbou jsou využitým odpadem z přilehlých skláren Kavalier. Značný nárůst terénu u mlýna v 19. a zejména ve 2. polovině 20. století dobře dokumentuje i pohřbení zazděných barokních dveří ve východní stěně mlýna navážkami asi do poloviny jejich výšky. Stratigraficky starší štět není časově zařazen, jeho vznik lze rámcově klást asi do mladšího novověku až staršího industriálního období. U odebraných zlomků dřevěných konstrukcí z šedých náplavových vrstev nelze ještě vyloučit přesnější přírodovědné datování. Akce bude v roce 2020 pokračovat druhou etapou jižním směrem do ulice Revoluční.

Jiří Bernat

51. Sibřina, okr. Praha-východ

1. Severozápadní okraji intravilánu, začátek ulice Ke Kolodějům; parc. č. 36/15, 25, 29–31, 386/1; S-JTSK (mezi body): 725834/1048582, 725789/1048703.

2. Výstavba obslužných komunikací a sítí pro připravovaný komplex RD.

3. Kulturní vrstva, knovízská kultura; ojedinělé nálezy, neolit, eneolit, štitarská kultura, středověk. Při vzorkování cca 130 m dlouhého výkopu pro obslužné sítě byla zachycena v celé délce výkopů tmavě šedá kulturní vrstva. Její mocnost narůstala od cca 10 cm na severozápadním okraji až po minimálně 1,5 m v polovině trasy výkopu, kdy byly vykopány cca 3 m hluboké šachty pro jímky. Dále směrem na jihovýchod nedosáhl cca 1 m hluboký výkop sprašového podloží. V rámci celé délky výkopu bylo zachyceno poměrně značné množství keramiky knovízské kultury z mladší doby bronzové. Stopové byly též zaznamenány keramické zlomky a další nálezy datované do neolitu, eneolitu, štitarské kultury pozdní doby bronzové a středověku. Zde zachycená kulturní vrstva byla identifikována i na dalších místech obce a ukazuje na existenci rozsáhlého sídelního areálu mladší a pozdní doby bronzové (*Dufek 2018; Beneš–Dufek 2019*).

Josef Dufek

52. Skramníky, okr. Kolín

1. Intravilán a v ojedinělých případech i extravilán obce, lokalizace uvedena u popisu jednotlivých komponent níže.

2. Kanalizace Klučov – napojení místních částí Žhery a Skramníky.

3. Sídlíště – doba bronzová až starší doba železná, vrcholný středověk až novověk; zahluobené objekty, kulturní vrstva; *obr. 24*.

Výstavba kanalizace v obcích Skramníky a Žhery, včetně vzájemného propojení, probíhala pomocí technologie ražení protlaků, takže dohledy sestávaly z kontroly protlakových jam o různých rozměrech. Pozitivní situace byly zjištěny na dvou místech:

V protlakové jámě přípojky k č. p. 23 (tj. na parc. č. 65/2, S-JTSK 704798/1048686), o rozměrech 2,1–2,2 × 1,4–1,5 m a hloubce až 1,9 m, bylo na všech 4 profilech zjištěno soujámí, jež bylo možné na základě nepočtených nálezů datovat orientačně do doby bronzové až starší doby železné. K této protlakové jámě byla vedena 40 cm

Obr. 24. Skramníky. Západní profil protlakové jámy na pozemku bývalé fary.

široká a až 150 cm hluboká rýha propojující ji se šachtou o rozměrech 2 × 1,2 m přímo na pozemku parc. č. 72. V šachtě již byla posazena nádrž a jakákoli dokumentace nebo pohyb v šachtě již byly značně ztížené. Fotograficky se podařilo v profilech dokumentovat spáleništní vrstvu s množstvím kamenů a uhlíků. Sběrem byl však získán pouze materiál novověký, takže není jasné, jak danou situaci celkově interpretovat.

Na pozemku bývalé fary (parc. č. 49) byla kontrolována další protlaková jáma (S-JTSK: 704687/1048519) o rozměrech 2 × 1,8 m a max. hloubce 1,7 m, v jejichž profilech se rýsovalo kulturní souvrství. Pro dokumentaci byl jako nejvhodnější vybrán západní profil (obr. 24). Až do dna se zde rýsovaly především od severu k jihu po svahu uložené vrstvy obsahující kameny a ojediněle i zlomky středověké až novověké keramiky. Areál bývalé fary byl zřejmě ve vrcholném středověku a novověku značně pozměněn, jak doložil již pozitivní dohled z roku 2013 (Bernat – Beneš 2014).

Zdeněk Beneš

53. Sloveč, okr. Nymburk

1. Intravilán obce, parc. č. 440/1, 335/2; S-JTSK (linie 1): 676921/1035628, 67921/1305664, (linie 2) 676734/1035819, 676679/1035843.

2. Obnova NN v obci.

3. Zahloubený objekt, sídlištní areál; zemědělský pravěk.

Výkopy pro nové kabelové vedení narušily na dvou místech několik zahloubených objektů vyplněných černou jílovitou hlínou. První trojice menších zahloubených objektů se nacházela na severovýchodním okraji intravilánu v horní části ulice Krátké. Stěny dvou objektů nesly stopy po propálení, jednalo se pravděpodobně o topeniště. Druhá lokalita s výskytem archeologických situací se nacházela na návrší kostela severně od ohradní zdi. Zde byly zachyceny tři zahloubené objekty – dvě jámy a jeden mírně zahloubený menší objekt nejasného charakteru. Ani z jednoho z výše popsaných objektů se nepodařilo bohužel získat jakýkoliv archeologický materiál.

František Doubek

54. Sovínky, okr. Mladá Boleslav

1. JZ okraj obce, Prošovice, parc. č. 757/4; S-JTSK: 712996/1015031; parc. č. 757/7, S-JTSK: 713040/1015086; p. č. 757/10, S-JTSK: 713049/1015164; p. č. 757/17, S-JTSK: 712970/1015068.

2. Výstavba rodinných domů, dokumentace profilů základových pasů.

3. Sídlištní objekty; doba bronzová.

Parcela 757/4: V jednom z výkopů pro základové pasy byly porušeny tři objekty menších rozměrů. Pravděpodobně se jednalo o sloupové jámy. Při vzorkování výplní se nepodařilo získat žádný materiál.

Parcela 757/7: Výkopy pro základové pasy porušily dva objekty. V jednom z pasů v jižní části parcely byla zachycena sloupová jáma s velkým množstvím mazanice a v druhém menší zásobnice hruškovitého tvaru, která

svou hloubkou zasahovala pod vyhloubenou úroveň výkopu. Vzorkováním výplní se podařilo získat fragmenty keramiky a mazanice. Předběžně lze objekty datovat do doby bronzové.

Parcela 757/10: Základové pasy porušily čtyři objekty a kulturní vrstvu. S největší pravděpodobností se jednalo o soujámy tří navzájem se porušujících objektů hlubších než samotné výkopy pro základové pasy. Samostatně jsme pak zachytili na řezu jednoho z pasů objekt velikosti sloupové jámy. Objekty byly překryty kulturní vrstvou. Ze vzorkování výplní objektů a vrstev byl získán keramický i kosterní materiál a fragmenty mazanice. Osídlení lze datovat do doby bronzové.

Parcela 757/17: Výkopy porušily jeden pravěký objekt. Zásobnici větších rozměrů se podařilo zachytit na obou protilehlých řezech výkopu i v jeho dně. Kromě objektu byla porušena i kulturní vrstva. Získané fragmenty keramiky lze zařadit pravděpodobně do doby bronzové.

Jana Kopřivová

55. Stříbrná Skalice, okr. Praha-východ

1. Ul. Ke Hradu, parc. č. 164/1, 135/1, 137/16; S-JTSK (okolí bodu): 715399/1068159.

2. Rekonstrukce rodinného domu č. p. 148.

3. Zahloubené objekty a stratigrafie v domkářské zástavbě na svahu pod historickým středem městečka; středověk (?) až novověk, industriální období.

Menší terénní zásahy provedené v interiéru rekonstruovaného domku nebyly archeologicky sledovány. Dohled se soustředil na výkop pro odpadní jímku (1,5 × 3,0 m, max. hl. 2 m) umístěnou na parc. č. 135/1 a 135/16 v místě rampovitého nájezdu z přilehlé komunikace k jihovýchodní straně domu a k jeho nové přístavbě založené převážně na opěrných zdech stávající rampy. Představu o stratigrafickém vývoji umožnila zejména severovýchodní stěna výkopu, probíhající kolmo k původnímu svahu i k opěrné zdi rampy. Podloží tvořila v nejnižší části výkopu nade dnem silně zvětralá skála. Nad ní ležela hnědožlutá svahová vrstva s kameny a šterkem, přecházející ve slabší hnědočernou hlinitou vrstvu, která byla ve své povrchové partii nejtmaší a obsahovala četné uhlíky a drobné, do červena opálené a místy zčernalé kameny. Tato tmavá vrstva se skláněla k jihovýchodu a tvořila původní povrch strmého svahu. Obsah vrstvy je zřejmě dokladem požárů v prostoru středověké a novověké zástavby městečka výše nad svahem, západně od výkopu pro jímku. Na vrstvy svahu nasedalo navážkové souvrství tělesa nájezdové rampy domku vystavěného před rokem 1870. Nejnižší část souvrství přiléhala na jihovýchodní straně k původně nasucho stavěné zdi, horní partie navážky byla narušená opravou opěrné zdi (kameny a beton) ve 2. polovině 20. století. Pod povrchovým recentním souvrstvím rampy se v severním koutě výkopu pro jímku ukázala na řezu menší, pravděpodobně sloupová jáma zapuštěná zčásti až do podloží. V přilehlé severozápadní stěně výkopu bylo patrné její narušení subrecentní jámou na vápno.

Jiří Bernat

56. Škvorec, okr. Praha-východ

1. Jiráskova ul.; parc. č. 981/11.
2. Stavba rodinného domu; základové pasy.
3. Neolit, sídlištní objekt.

V základových pasech pro rodinný dům byl v řezu zachycen pravěký sídlištní objekt. Objekt byl široký 84 cm a hluboký 60 cm. Kvůli mělkému zahloubení základových pasů nebylo možné zdokumentovat hloubku celého objektu zahloubeného do žluté jílovité hlíny. Výplň tvořila homogenní tmavě šedá až černá hlína. Objekt byl datován podle jednoho keramického střepu do blíže nespecifikovatelného období neolitu.

Eliška Němcová

57. Tetín, okr. Beroun

1. Areál fary, parc. č. 31/1, 31/2, 1456/16; S-JTSK (okolí bodu): 767506/1055089.
2. Přestavba hospodářských budov na komunitní centrum.
3. Raný a vrcholný středověk, sídlištní situace.

V základových pasech a rýhách pro inženýrské sítě bylo dosud (akce probíhala i v následujícím roce) zachyceno 12 zahloubených sídlištních objektů. Objekty jsou patrně pod úrovní recentní planyrovací vrstvy, jsou zahloubené do šterkopískové říční terasy. Výplň objektů je zpravidla šedohnědá až šedočerná hlinitopísčité s uhlíky a kameny. Dochovaná hloubka objektů se pohybuje mezi 30 a 60 cm. Maximální délka největšího z objektů činí 80 cm. Vzorkováním získáno několik zlomků rané a vrcholné středověké keramiky.

Tomáš Polišenský

58. Tetín, okr. Beroun

1. Prostor západně od velkostatku, parc. č. 481, 482; S-JTSK (okolí bodu): 767925/1055045.
2. Stavba objektu pro ustájení skotu.
3. Raný středověk, novověk

Po demolici recentního zemědělského objektu byla vybagrována i část původního terénu. Na profilu stavební jámy byl zachycen sídlištní objekt (cca 210 × 140 cm) se světle šedohnědou výplní a ojedinělými zlomky rané středověké keramiky a několik objektů blíže nedatovaných či novověkých. Rozsáhlá stavební jáma výrazně zasáhla i vnitřní část vnější hradby tetínského předhradí, bez datovatelných nálezů.

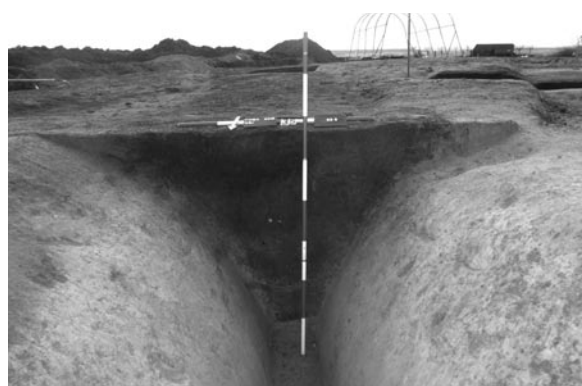
Tomáš Polišenský

59. Týnec u Dobrovice, okr. Mladá Boleslav

1. Poloha U Ctiměřic, parc. č. 4/4; S-JTSK (plocha): 698789/1016483, 698736/1016512, 698774/1016592, 698838/1016552.
2. Stavba opravárenské haly firmy Agrofarma Týnec, s. r. o.; plošný odkryv.
3. Sídlištní objekty, příkopové ohrazení; časný eneolit, únětická kultura, starší doba železná; *obr. 25–27.*

Obr. 25. Týnec u Dobrovice. Liniový příkop.

Obr. 26. Týnec u Dobrovice. Řez příkopem.

Obr. 27. Týnec u Dobrovice. Sídlištní objekt.

Na ploše okolo půl hektaru bylo prozkoumáno celkem 56 objektů z pozdní doby kamenné, doby bronzové a starší doby železné. Převažovalo osídlení z doby halštatské zastoupené zásobními jámami, hliníky a mělkými objekty oválných či kruhových půdorysů. V hojném počtu byly zachyceny i kúlové jamky, jejichž uskupení bychom ve dvou případech mohli považovat za stopy nadzemní obytné stavby. V menším počtu (celkem 3 objekty) byly zastoupeny mělké objekty s keramikou dato-

vatelnou do časného/staršího eneolitu. Objekty kultury únětické tvořily dva samostatné celky, v jednom případě se jednalo o uskupení tří a v druhém případě čtyř objektů. Vzhledem k charakteru nálezů by se snad mohlo jednat o dva dílenské okrsky. Ve výplních objektů, převážně zásobních jam, se nacházelo značné množství velkých fragmentů kamene místní provenience. Dále byly z objektů získány zlomky keramiky, velké množství zvířecích kostí či mazanice. Ojedinelé se objevily drobné výrobky z kosti, jako například šídla, zlomek jehlice či předmět, který by se dal popsat jako miniaturní lžička. Mezi nálezy se taktéž objevila štípaná a broušená kamenná industrie.

Přes celou plochu probíhal S–J směrem liniový příkop, ze kterého se podařilo získat skromný keramický materiál z pozdní doby kamenné. Příkop byl prozkoumán celkem v osmi sondách. Tvarem připomínal v řezu písmeno V, v horní části byl cca 240 cm široký a dosahoval hloubky cca 140 cm (*obr. 25 a 26*). Linie příkopu vedla přes zkoumanou plochu přímo a nikde nebylo zaznamenáno její přerušení či zatočení. Více snad napoví plánovaný geofyzikální průzkum.

Jana Kopřivová

60. Úhonic, okr. Praha-západ

1. Roh ul. Drahelčické a Na Trnku, parc. č. 324/11; S-JTSK: 760001/1046036.

2. Výstavba rodinného domu a garáže; dokumentace v ploše a základových pasů.

3. Neolit, eneolit?

V ploše pro stavbu rodinného domu a garáže na jižním okraji obce bylo nalezeno 13 menších objektů ze zemědělského pravěku. Tyto objekty byly navíc druhotně porušeny novověkým výkopem nízkého napětí. Některé objekty vybíhaly mimo výkop pro základy a v ploše byly pouze dokumentovány kresebně a vzorkovány. Ostatní byly dokumentovány v řezech základových pasů. Vzhledem k minimu keramických nálezů a faktu, že při stavbě komunikace a IS pro tyto RD byly v těsné blízkosti v roce 2015 zachyceny objekty z období neolitu a eneolitu, lze usuzovat, že jde o pokračování tohoto pravěkého osídlení.

Milan Kukla

61. Veleň, okr. Praha-východ

1. Ulice V Podhájí, parc. č. 413/69, 137; S-JTSK: 732088/1034418.

2. Novostavba rodinného domu; dokumentace profilů.

3. Starší doba železná.

V rámci bagrování základových pasů pro novostavbu rodinného domu došlo k narušení pravděpodobně obdélenného pravěkého objektu zahloubeného do jílovitého podloží. Celá situace byla dokumentována na několika samostatných řezech. Maximální délka objektu činila 4,15 m, hloubka výkopu 1,1 m. Z odkopané zeminy podél výkopu a vzorkováním výplně objektu byl získán nepočtený soubor zvířecích kostí a keramických zlomků, které můžeme datovat s určitou opatrností do starší doby železné.

Lukáš Baloun

62. Vykáň, okr. Nymburk

1. Intravilán obce, lokalizace uvedena u popisu jednotlivých komponent níže.

2. Liniové výkopy – pokládka kabelů.

3. Ojedinelé nálezy keramiky pravěkého stáří, výrobní objekt (středověk až novověk).

Výzkum proběhl formou dohledu liniových výkopů, z nichž většina procházela již překopanými terény. Rýhy byly standardně široké 30 cm a hluboké 50–60 cm, rozměry se však místně mohly mírně lišit. Pozitivní situace byly zjištěny na dvou místech:

Jeden zlomek pravěké keramiky (atypický, datačně rozsahem mezi dobou bronzovou až dobou stěhování národů) nalezen ve výhozu na návsi severně od č. p. 30 (tj. na parc. č. 818/1, S-JTSK: 714329/1043251). Zde byly ve výkopu také patrné navážky ze sutin novověkého stáří.

Ve výkopu v ulici odbočující východním směrem z hlavní ulice jižně potoka byl zjištěn jediný intaktní objekt. Rýha byla provedena v dosud neporušeném terénu před jižní frontou domů na severní straně ulice. Objekt byl nalezen cca 7 m západně od JZ nároží č. p. 7 (tj. na parc. č. 820/1, S-JTSK: 714206/1043443). Formálně se jedná o komoru pecního zařízení, která se zaklenuje směrem k povrchu. Dna nebylo výkopem hlubokým 70 cm dosaženo. Stěny byly do růžova propáleny. Na jižním profilu je patrné zmenšování objektu, což je zjevné i ze zčištěného půdorysu na dně výkopu. Zbytek objektu se tedy dosud nachází na severní straně rýhy, těsně před frontou současné stavby. Vzorkováním a zčišťováním nebyl získán žádný datovatelný archeologický materiál.

Zdeněk Beneš

63. Zdiby, okr. Praha-východ

1. Ulice Družstevní/Hasičská, parc. č. 473/1; S-JTSK: 740384/1034287.

2. Pokládka kabelu nízkého napětí; sběr podél výkopu.

3. Raný středověk, 11. stol.

Hloubení liniového výkopu pro kabel nízkého napětí v okolí obecního úřadu přineslo zajímavé nálezy v podobě souboru raně středověké keramiky čítající celkem 23 zlomků rezných nádob. Keramika byla posbírána z hromady odkopané hlíny na samém počátku výkopu, poblíž vjezdu do areálu hospodářského dvora. Hloubka výkopu dosahovala ca 60 cm a vrstva, z které nálezy z největší pravděpodobnosti pocházejí, byla nalezena u samého dna výkopu. Nalezený soubor keramiky obsahoval kromě zdobených zlomků podhrdlí také dva zlomky s kalichovitým okrajem. Na základě uvedených okrajů a mladších výzdobných prvků můžeme celý soubor zařadit obecně do 11. století.

Lukáš Baloun

64. Zvířetice, hrad, okr. Mladá Boleslav

1. Zřícenina hradu Zvířetice, parc. č. st. 29; S-JTSK: 702231/1005744.

2. Oprava kleneb gotického paláce, odstranění vrstev zakrývající část kleneb.

3. Vrstvy navážky; novověk.

Z důvodů zajištění statiky východního gotického paláce byla odhalena část kleneb. V rámci oprav se jednalo o zpevnění klenebních oblouků, které probíhalo jak z vnitřní, tak z vnější strany. K tomu, aby bylo možné se z vnější strany dostat až na kamennou klenbu, bylo nutné v celé šíři (dva klenební oblouky) odtěžit vrstvy, jež je překrývaly. Kromě drnu klenby překrývala sutovitá vrstva s velkým podílem opuky v mocnosti cca 0,4 m, ze které nám byly předány zvířecí kosti a fragmenty keramiky novověkého stáří.

Jana Kopřivová

65. Židněves, okr. Mladá Boleslav

1. Levobřeží Klenice, JV okraj obce, parc. č. 125/10, 116/4; S-JTSK (okolí bodu): 697268/1012945.

2. Stavba rodinného domu, základové pasy.

3. Sídlištní objekt; středověk?

Při stavbě rodinného domu byl výkopy pro základové pasy porušen jeden mělčí objekt původně snad oválného tvaru. Z jeho výplně se nepodařilo získat žádný materiál. Můžeme se snad domnívat, že objekt patřil k raně či vrcholně středověkému osídlení, jehož pozůstatky se podařilo prozkoumat v roce 2018 při záchranném archeologickém výzkumu přilehlé komunikace. Objekt byl zdokumentován na řezech výkopu.

Jana Kopřivová

LITERATURA

- Beneš, Z. 2014:* Pašinka, okr. Kolín. In: Lutovský, M. a kol., Terénní výzkumy Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v roce 2013. *Archeologie ve středních Čechách* 18, 951.
- Beneš, Z. 2015:* Pašinka, okr. Kolín. In: Lutovský, M. a kol., Terénní výzkumy Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v roce 2014. *Archeologie ve středních Čechách* 19, 862.
- Beneš, Z. 2019:* Kounice, okr. Nymburk. In: Lutovský, M. a kol., Terénní výzkumy Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v roce 2018. *Archeologie ve středních Čechách* 23, 748.
- Beneš, Z. – Dufek, J. 2019:* Sibrina, okr. Praha-východ. In: Lutovský, M. a kol., Terénní výzkumy Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v roce 2018. *Archeologie ve středních Čechách* 23, 758.
- Beneš, Z. – Nývltová Fišáková, M. 2019:* Nové nálezy z pozdní doby římské a časné doby stěhování národů na východním okraji středních Čech. *Archeologie ve středních Čechách* 23, 521–541.
- Bernat, J. – Beneš, Z. 2014:* Skramníky, okr. Kolín. In: Lutovský, M. a kol., Terénní výzkumy Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v roce 2013. *Archeologie ve středních Čechách* 18, 954–955.
- Bernat, J. – Smejtek, L. 2019:* Pacov u Říčan, okr. Praha-východ. In: Lutovský, M. a kol., Terénní výzkumy Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v roce 2018. *Archeologie ve středních Čechách* 23, 754.
- Dufek, J. 2017:* Dolní Břežany, okr. Praha-západ. In: Lutovský, M. a kol., Terénní výzkumy Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v roce 2016. *Archeologie ve středních Čechách* 21, 909–910.
- Dufek, J. 2018:* Sibrina, okr. Praha-východ. In: Lutovský, M. a kol., Terénní výzkumy Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v roce 2017. *Archeologie ve středních Čechách* 22, 769.
- Kopřivová, J. 2019:* Dobrovice, okr. Mladá Boleslav. In: Lutovský, M. a kol., Terénní výzkumy Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v roce 2018. *Archeologie ve středních Čechách* 23, 740.
- Kos, L. 2017:* Kounice, okr. Nymburk. In: Lutovský, M. a kol., Terénní výzkumy Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v roce 2016. *Archeologie ve středních Čechách* 21, 914.
- Mattiello, L. 2016:* Úhonice, okr. Praha-západ. In: Lutovský, M. a kol., Terénní výzkumy Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v roce 2015. *Archeologie ve středních Čechách* 20, 918.
- Peškař, I. 1988:* Hrnčířské pece z doby římské na Moravě. *Památky archeologické* 79, 106–169.
- Sklenář, K. 2010:* „Velikolepé obětiště a pohřebiště pohanské“ (Přemýšlení: nekrolog význačné lokality 19. století). *Archeologie ve středních Čechách* 14, 7–28.
- Smejtek, L. 2019:* Kounice, okr. Nymburk. In: Lutovský, M. a kol., Terénní výzkumy Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v roce 2018. *Archeologie ve středních Čechách* 23, 748.
- Vávra, M. – Štastný, D. 2012:* Pašinka, okr. Kolín. In: Lutovský, M. a kol., Terénní výzkumy Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v roce 2011. *Archeologie ve středních Čechách* 16, 1038.
- Zemanová, P. 2018:* Hoštice, okr. Praha-východ. In: M. Lutovský a kol., Terénní výzkumy Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v roce 2017. *Archeologie ve středních Čechách* 22, 754–755.
- Zemanová, P. 2019:* Hoštice, okr. Praha-východ. In: M. Lutovský a kol., Terénní výzkumy Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v roce 2018. *Archeologie ve středních Čechách* 23, 744.

Field research of the Institute of Archaeological heritage of Central Bohemia in the year 2019

This contribution contains the results of field archaeological investigations carried out by the Institute for Archaeological Heritage of Central Bohemia in the year 2019.

There are 65 excavations listed here in a brief form, which took place in the cadastral areas of 56 communities in Central Bohemia. All positive findings are published: next to large-scale topsoil stripping on multicultural sites, also small-scale actions can be found here, documenting, for instance, a fragment of a cultural layer or an undated situation.

English by *Jan Machula*